Lietuvos Nacionalinė ...

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

PRENUMERATA

Ištisiems metams — £ 3.0.0.

Pusei metų — £1.15.0

Trims mėnesiams £ 1.0.0.

Atskiras nr. — 1/9.

N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 4.0.0. metams.

KOMERCINIAI SKELBIMAI

1 colis per 1 skiltį 12/-

Bendruomeniniai — 10/-

Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6.

Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:

Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Administracijos tel.: 649 9062

Sydney, 1961 m., lapkričio 28 d.

Nr. 47 (657). Trylikti metai.

FEDERALINIAI RINKIMAI IR MES

Federalinių rinkimų kampanija jau pilnam įsibėgėjime. Partijų vadai naudojasi visomis moderniomis priemonėmis, įskaitant ir televiziją, agituodami ir vienas su kitu kovodami. Kiek darbiečiai yra greiti su pažadais, tiek šį kartą liberalai šioje pažadų srityje gana santūrūs — kažin, ar ne perdidelis pasitikėjimas laimėjimu? Nors vidutinis australas politika beveik visai nesidomi ("jie daugiau pažįsta arklius, negu ministerius"), tačiau nugirsti pažadai jo kasdieniškam gyvenimui daugiau jį masina, negu toli pramatanti augštoji politika.

Kas liečia mus pačius, kaip bendruomenę, mes šioje politinėje kovoje paliekame griežtai neutralūs. Kiekvienas bendruomenės narys, jeigu yra šio krašto pilietis, savo pilietinę pareigą turi atlikti, nes balsavimas yra privalomas ir nebalsavusiems numatytos įstatymais baudos, tačiau jis balsuoja individualiai pagal savo įsitikinimą ir nusistatymą. Aišku, išimtį sudaro komunistai su kuriais bendradarbiavimas nei lietuvių bendruomenei, nei atskiram sąmoningam lietuviui neįmanomas, ir todėl balsavimas už juos yra smerktinas. Reikia pripažinti, kad mes, lietuviai, turime tiek politinio sąmoningumo, jog balsuodami žiūrime pirmoj eilėj visos lietuvių tautos interesų, bet neapsiribojame grynai savanaudiškumo principu. Ir todėl, žiūrėdami iš šito išeities taško, kažin, ar galime abejingai pasakyti, kad mums vistiek, kokia partija valdys Australiją. Mūsų Pastogėje skelbiami partijų propagandiniai rašiniai yra apmokami skelbimai, tad jie nėra ir negali būti laikomi bendruomenės vadovybės ar šio laikraščio nuomone.

SUOMIAI LAIKOSI

RUSAI NEPATENKINTI SKANDINAVŲ REAGAVIMU.

DŽIUGINANČIOS PASKUTINĖS ŽINIOS.

Ir vėl pasitvirtino sena patirtis: Kai Maskva mato, kad pirmuoju puolimu neprasiskverbs, ji traukiasi ir laukia sekančio patogaus momento. Maskvos reikalavimas Suomijai tuoj pradėti pasitarimus dėl bendrų karinių žygių (akivaizdoje tariamo karinio pavojaus iš Fed. Vokietijos ir NATO pusės), išjudino ne tik Suomiją, ne tik Skandinavijos valstybes, bet ir kitas Vakarų pasaulio valstybes. Atvirai buvo svarstoma: Ar Sovietų Sąjunga mano, kad jau laikas Suomiją privesti prie tokio pat likimo, kaip Pabaltijo valstybes? Įtempimas dėl Suomijos likimo tęsėsi. Sovietų užs. reik. min. Gromyko, esą, patikinęs, kad derybų dėl bendrų karinių priemonių gali ir nebūti, jei Suomija duos garantiją, jog ir ateityje laikysis griežto neutralumo.

Kad čia užkulisiuose kažkas slepiama, matytis ir iš to, jog Suomijos prezidentas Kekkonen, užs. reik. min. Karjalainen grįžus iš Maskvos, staiga paleido Suomijos parlamentą (naujus rinkimus nustatydamas kitų metų vasario 4-5 dienomis). Kekkonen vyriausybė tuo tarpu galės valdyti be seimo įsikišimo. Seimo dabartinė dauguma yra gerokai prieš Maskvą nusistačiusi. Stokholmo "Svenska Dagbladet" duoda informaciją, kad Kremlius esąs pasiryžęs išgauti iš Suomijos didelių politinių pažadų. Nors suomiai jau ir taip skrupulingai laikosi neutralumo ir lojalių santykių su Sovietų Sąjunga, Maskvai to neužtenka. O "Neue Zuercher Zeitung" pranešimu, Maskva be tų politinių reikalavimų vis dėlto kelia karinius reikalavimus. Nepaisant taikos sutarties su Suomija, kuri suomių karines pajėgas apribojo, Maskva dabar pakiša Helsinkiui savitarpės pagalbos paktą, pagal kurį Suomija, susitarus su Maskva, privalo stiprinti savo karines pajėgas -- jei yra karo pavojus. Suomiai to karo pavojaus bent šiuo metu dar nemato. Be to, teisinė komplikacija susidaro dar ir dėl to, kad taikos sutartis su Suomija be Maskvos yra pasirašyta dar ir Didž. Britanijos bei eilės kitų valstybių. Galutinėje išvadoje, jei padėtis paaštrėtų, reikalas galėtų atsidurti ir Jungtinėse Tautose bei Saugumo taryboje.

Skandinavų politiniai stebėtojai nurodo, kad Maskvai nemalonus buvo skandinavų reagavimas į Maskvos reikalavimus Suomijai. Švedijoje pirmomis dienomis jau buvo kalbama net apie mobilizacijos galimumus. Skubiai susirinko ir Šiaurės taryba, kuriai priklauso Švedija, Suomija, Danija, Norvegija ir Islandija. Nekalbant apie NATO valstybių reagavimą, kurio pasėkoje sujudo 15 NATO organizacijai priklausančių valstybių.

"Dagens Nyheter" praneša, Karjalainen Maskvai pažadėjęs suomių karines pajėgas, radaro sistemą ir kitus karinius įrengimus laisva valia sustiprinti, kad nereiktų oficialiai remtis suomių-sovietų savitarpės pagalbos paktu. Gromyko su tuo lyg sutikęs. Iš to aiškėtų, kad Maskvai labai rūpi sustiprinti Baltijos jūros erdvės šiaurinį sparną, ypač akivaizdoje to, kad NATO pastaruoju metu irgi stengiasi Baltijos jūros erdvėje savo pajėgumą sustiprinti. Kai kurie Vakarų komentatoriai pastebi, gal Maskva tikrai bijo, kad Vakarų pajėgos karo atveju galėtų lengvai prasiskverbti pro Baltijos jūros šiaurę, tuo labiau, kad visa Kremliaus politika, atrodo, yra paremta nuolatine rytojaus baime. (E)

* * *

Paskutiniai pranešimai iš Suomijos skamba labai optimistiškai. Grįžęs iš pasimatymo su Chruščiovu, suomių prezidentas Kekkonen (pasimatymas įvyko Novosibirske, Sibire) paskelbė, kad rusai atšaukė savo reikalavimus Suomijai. Maskvoje tik buvo pasirašyta prekybinė sutartis, padidinta 25 procentais. Paskelbus šią žinią Suomijoje nuotaika atslūgo, bet vistiek suomiai nesijaučia tikri, nes anot jų žinios esą pergeros, kad būtų galima patikėti.

PIRMOJI NAUJUJŲ AUSTRALŲ SPAUDOS KONFERENCIJA

Šią konferenciją sušaukė Australijos federalinės vyriausybės **Teisingumo Ministeris ir vyr. prokuroras Sir Garfield Barwick (Federal Attorney — General)** savo įstaigoje Parramattoj 1961 m. lapkričio 22 d. Konferencijoje Mūsų Pastogę atstovavo p. J. P. Kedys.

Pirmiausia Sir Garfield Barwick padarė bendro pobūdžio pranešimą, kurį būtų galima sutraukti į šiuos punktus:

Bedarbė. Prieš metus laiko krašto ūkyje kaikurių pramonės šakų perprodukcija (boom), kainų kilimas, spekuliacija pasiekė tokio laipsnio, kad vyriausybė turėjo imtis finansinių suvaržymų ūkiui atvesti į normalias vėžes. Šiais finansiniais suvaržymais vyriausybė siekė dalį dirbančiųjų, ypač iš automobilių pramonės, perkelti į tas pramonės šakas, kurios gamina eksportui. Žinoma, ši operacija pareikalavo kelių mėnesių laiko, ir per tą periodą pakilo bedarbių skaičius. Tačiau reikalai dabar aiškiai krypsta į gerąją pusę, ir su laiku bedarbių skaičius atslugs.

Emigrantų reikalai. Dabartinė liberalų vyriausybė per eilę metų daug padariusi emigrantų labui. Pačioj pradžioj emigrantų laikraščiai turėjo privalomai skirti 25 procentus vietos angliškam tekstui. Atsižvelgdama į emgrantų pageidavimus vyriausybė šį aktą pakeitė, ir šiandie emigrantų spauda naudojasi pilna laisve. Toliau liberalų vyriausybė panaikino visus diskriminuojančius elementus emigrantų pilietybės įstatyme ir dabar lygiai kaip vietos gyventojas, taip ir naujai naturalizuotas turi tas pačias teises. Eidama į šiuos rinkimus, liberalų partija pasiūlė tik vieną pažadą, ir tas vienintėlis liečia kaip tik emigrantus, būtent: visiems naujiesiems australams liberalų partija pažada sumažinti krašte išgyvenimo laikotarpį, kad gautų senatvės pensiją, iki 10 metų. Pagal dabar galiojančius nuostatus į senatvės pensiją turi teisę tik išgyvenę dvidešimtį metų.

Liberalų vyriausybė yra aiškiai antikomunistinė. Ji kovoja su komunistais viduje ir su Sovietų Sąjungos užmačiomis užsienyje. **Dabartinė federalinė vyriausybė aiškiai stoja prieš sovietinį kolonializmą ir už Pabaltijo valstybių bei Rytų Europos valstybių atstatymą.** (Lietuviams įsidėmėtina! J.P.K.).

Australijos policija. Toliau ministeris pareiškė, kad dažnokai opozicinė darbo partija varo propagandą emigrantų tarpe, esą, Australijoje esanti kažkokia "slaptoji" policija, kaip kad Gestapo Hitlerio Vokietijoje. Jis pabrėžė, kad **Australijoje jokios slaptosios policijos nėra,** ir jeigu kas apie ją kalba, tai esą tik opozicijos prasimanymai. Australijoje tėra tik uniformuota ir neuniformuota federalinė bei steitų policija ir specialus skyrius šnipinėjimui sekti. Šis skyrius turi specialų uždavinį — antišpionažą ir neturi jokios teisinės galios daryti kratų arba asmenį suimti.

Po bendro pranešimo ministeris gavo visą eilę paklausimų ir pageidavimų iš susirinkusių tarpo. Buvo prašoma išimti iš taksuojamų pajamų sumas, išleistas už siuntinius į Sov. Sąjungos užimtus kraštus ir Sibirą. Kitas panašus prašymas — leisti be suvaržymų siųsti pinigus į Europos kraštus šelpiant savo gimines ar šeimos narius.

Kokia liberalų politika dėl emigrantų deportacijos į Sov. Sąjungą? Ministeris pareiškė, kad karas jau seniai baigtas, čia atvykę emigrantai gali saugiai kurtis, ir jokių deportacijų į Sov. Sąjungą liberalų vyriausybė nedarys. Čia pat buvo paminėtas esto Viks'o atvejas, kurio buvo pareikalavę sovietai, bet vyriausybė šį reikalavimą atmetė.

Buvo ir daugiau kalbama emigraciniais reikalais. Kodėl nepatenkinti grįžta anglų emigrantai? Ministeris atsakė, kad jis ir pats nepatenkintas anglų emigrantų grįžimu.

Baigdamas Sir Garfield Barwick pareiškė visiems laikraštininkams, kad čia iškeltieji klausimai, kurie yra jo ministerijos žinioje, tuojau gaus eigą, o kiti bus perduoti svarstyti kitoms ministerijoms.

J.P.K.

AMERIKA SKUBA

Amerika skubiai ruošiasi atominių ginklų bandymams, kurie numatomi ateinančių metų pradžioje Didžiajame vandenyne, nors prezidentas Kennedy dar nėra galutinai nusistatęs, ar pradėti atominius sprogdinimus atviram ore. Pagrindinis tokių atominių sprogdinimų tikslas būtų išbandymas priešraketinių raketų, ko neįmanoma atlikti po žeme. Antroji priežastis skatinanti šia linkme, būtų, kad amerikiečiai nesiduos rusų diktuojami, kurie, išsprogdinę virš 50 atominių sprogmenų, vėl reikalauja atnaujinti derybas atominiais klausimais.

●

DINGO ROCKEFELLERIO SŪNUS

Prieš kiek laiko atvykęs į olandų Naująją Gvinėją tyrinėti primityviojo meno ir papročių garsaus milijonieriaus irNewYorko valstijos gubernatoriaus Nelsono Rockefellerio sūnus Michaelis,23 m. amžiaus, dingo N. Gvinėjos džiunglėse. Vieta, kur jis išvyko, ne tik pilna gamtos pavojų, bet spėjama, kad galėjo jį pasigrobti ir vietinės džiunglių laukinės gentys. Intensyvūs jieškojimai buvo bevaisiai. Šiomis dienomis jo tėvas, netekęs vilties surasti sūnaus, grįžo atgal į New Yorką.

●

★ Sovietinių nusikaltimų paroda įvyko Urugvajaus sostinėje Montevideo spalio antroje pusėje. Parodoje buvo atvaizduota sovietiniai nusikaltimai, be kitų kraštų, ir Lietuvoje. Paroda prieš tai jau buvo kituose miestuose ir visur buvo gausiai lankoma. Parodą atidarant lietuvių vardu kalbėjo Lietuvos pasiuntinybės spaudos atache K. Čibiras. Paroda rado nemažo atgarsio ir spaudoje.

Remkime savą spaudą

LIETUVIS MILIJONIERIUS SU SYDNEY LIETUVIAIS

Pereitą savaitę į Sydney iš Amerikos atvyko Amerikos lietuvis Walter Rask - Raščiauskas. Šiuo metu jis keliauja po pasaulį biznio ir turistiniais reikalais. Būdamas Sydnėjuje jis lankėsi Mūsų Pastogės Administracijoje, dalyvavo lapkričio 25 d. vietos lietuvių parengime - vakarėlyje Bankstowno Dainavos salėje ir buvo susitikęs su visa eile lietuvių privačiai.

Ponas Walter Rask - Raščiauskas kilęs iš Lietuvos, panevėžietis, dar ir šiandien tebekalba be jokių priemaišų švaria panevėžiečių tarme, nelegaliu keliu pasiekęs Ameriką (apie 1928 m.) ir turėjęs daug anot jo visokių prietykių. Jau trys mėnesiai kaip zigzagais raižo pasaulį lėktuvais, o Kalėdas žada praleisti Havajuose.

Amerikoje jis yra kelionių biuro pirmininkas (Wide World Travel, Inc.) ir milijoninio motelio savininkas. Į Australiją atvyko iš Honkongo, o prieš tai lankėsi daugelyje didžiųjų Rusijos miestų. Po karo jau tris kartus buvęs Lietuvoje, kur, anot jo, su mažais suvaržymais jam buvo leista lankytis visur. Svečias iš Amerikos tiria turizmo galimybes Australijoje ir išnaudoja progą susitikti su lietuviais. Malonus svečias nuoširdaus būdo,atviras ir kaip biznierius, nelabai domisi politiniais reikalais. Išbuvęs keturias dienas Sydney jis vyksta į N. Zelandiją žvejoti. Atsilankęs lietuviškame pobūvyje ir vakaro organizatorių paprašytas jis trumpai su vakaro svečiais pasidalino įspūdžiais iš savo kelionių po pasaulį ir Lietuvą. Blogiausią įspūdį Australijoje svečiui padarė Sydney miesto elektriniai traukiniai. Jo nuomone, tokie traukiniai turėtų trūnyti senienų muziejuje.

VĖL LAISVĖS ALĖJA

Kauno miesto darbo žmonių Tarybos vykdomasis komitetas paskelbė sprendimą Nr. 856, kuriame sakoma: "Dėl Stalino Prospekto pavadinimo pakeitimo: tenkindamas miesto darbo žmonių pageidavimus, Kauno miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomasis komitetas nusprendė pavadinti Stalino prospektą Laisvės Alėjos vardu". Pasirašė Deputatų Tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas K. Lengvinas ir sekrtorius R. Mekionis 1961 m. lapkričio 5 d.

Trumpai

★ LRK Federacijos naujuoju valdybos pirmininku išrinktas inž. A. Rudis.

★ Lietuvių darbininkų (socialistų) draugijos pirmininku išrinktas J. Januškis. Draugijos suvažiavime lapkr. 4-5 dienomis buvo nuoširdžiai prisimintas ligotas veikėjas prof. inž. Step. Kairys.

★ Dr. Jonas Juozevičius jau 4 metai yra Čikagos Alcoholic Treatment Center (gydyklos nuo alkoholizmo) mediciniškas direktorius. Čia dirba ir du kiti lietuviai gydytojai: dr. P. Morkūnas ir dr. P. Razutis. Net pusė visų gailestingųjų seserų yra lietuvės.

★ PLB jaunimo dramos konkursui Amerikoje patiekta 17 veikalų.

NUOSTOLINGI POTVYNIAI NEW SOUTH WALES'E

Paskutiniu metu gausios liūtys palietė Sydney ir jo plačias apylinkes sukėlusios staigius potvynius ir pridariusios didelių nuostolių. Potvynio metu žuvo trys žmonės. Liūtys dar tebesitęsia.

Dalyvaukime

POLITINĖJE POPIETĖJE

Kaip buvo skelbta, gruodžio 3 d. 2 v. p.p. (sekmadienį) organizuojama Redfern Lietuvių namuose politinė popietė ryšium su federaliniais Australijos rinkimais. Joje pakviesti kalbėti liberalų, darbiečių ir demokratų darbiečių atstovai. Lietuviai prašomi kuo skaitlingiau dalyvauti.

J.P. KEDYS

SOCIALIZMO GALYBĖ IR SILPNYBĖ

MODERNIOJO SOCIALIZMO PRADMENYS

Perdaug nesigilinant į antikinius ir viduramžių laikus, moderniojo socializmo pradžia sietina su Karoliu Marksu. Marksas yra socialistų tėvas, o jo teorijos, telpančios knygoje "Das Kapital" yra visų socialistų evangelija. Marksas savo komunistiniu manifestu, paskelbtu 1848 m., savo teorijas išleido gyveniman, kurios daug kur prigijo.

Ypatingo atgarsio socializmo idėjos susilaukė buvusioje caristinėje Rusijoje, kur iškilo žymieji jo vadai, kaip Leninas, Trockis, Stalinas ir kt.

SOCIALIZMO GALYBĖ — JO PATRAUKLI TEORIJA

Marksas savo raštuose paskelbė eilę teorijų, liečiančių įvairias gyvenimo sritis, kaip bedarbių arba ūkinių krizių teorija, palūkanų teorija, istorinės eigos teorija, bet labiausiai žinoma ir plačioms masėms patraukliausia yra taip vadinama gamybinių priemonių suvalstybinimo arba nuosavybės panaikinimo teorija. Kitaip sakant, Marksas skelbė, kad nuosavybė skleidžianti didžiausią nelygybę žmonių tarpe ir sudaranti sąlygas žmogaus išnaudojimui. Žodžiu, jis skelbė, kad nuosavybės teisė esanti didžiausia žmonijos negerovė, kuriai pašalinti jis siūlo nuosavybę suvalstybinti arba subendruomeninti, ir tuo visos negerovės turėsiančios išnykti, nes visai žmonės bus socialiniu atžvilgiu "sulyginti". Ši Marksa nuosavybės panaikinimo ir žmonių "sulyginimo" teorija plačiose masėse, o ypač darbininkijos, ir dargi skurstančios darbininkijos buvo priimta su dideliu džiaugsmu. Visuose kraštuose kūrėsi politinės socializmo partijos, o kur to nebuvo leista viešai steigti, atsirado pogrindžio sąjūdžiai. Šita Markso teorija masės tiek susižavėjo, kad Pirmajam pasauliniam karui besibaigiant, socialistinis sąjūdis caristinėje Rusijoje revoliucijos keliu paėmė valdžią, o kituose Europos kraštuose socialistinės partijos tapo svariais politiniais faktoriais krašto valdyme. Reikia pripažinti, kad po pirmojo pasaulinio karo toks staigus socializmo išplitimas Europoje, vėliau Pietų Amerikoje ir Azijoje atsitiko tik dėl to, kad jis nesigailėjo gausių pažadų vargstančiam darbo žmogui, kaip turtų paskirstymas, darbu aprūpinimas, nemokamas gydymas, mokslas ir t.t.

SOCIALIZMO TEORIJŲ NEĮGYVENDINIMAS — JO DIDŽIAUIA SILPNYBĖ

Kaip socializmo teorijų patraukulumas ir jomis susižavėjimas padėjo pačiai idėjai plisti, taip tų teorijų nepraktiškumas ir neįgyvendinimas ne tik pastojo kelią toliau plėstis, bet net sukėlė abejonių jomis pačiomis. Gal būt ryškiausias pavyzdys yra buvusi caro rusų imperija su visais pavergtais kraštais. Kaip žinome, didžiuliuose tos imperijos plotuose prieš 44 metus įsistiprino socialistinis režimas su tikslu pasiekti savo idealą — komunizmą. Kita gi dalis buvusios caristinės Rusijos maždaug tuo pat metu virto eile nepriklausomų valstybių, kaip Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija ir kt. Kai po 20 su viršum metų, prasidėjus antrajam pasauliniam karui geležinė uždanga pasistūmėjo, mes bei kiti mūsų kaimynai galėjome aiškiai palyginti "socialistinius laimėjimus" bei socialistinių idėjų praktiškumą. Ir ką gi mes, latviai, estai, suomiai ir lenkai pamatėme? Nagi nepaprastą gyvenimo lygio skirtumą tarp socialistinės sistemos ir kapitalistinės, ir kaip tik pirmosios nenaudai.

Po antrojo pasaulinio karo jo herojus Churchilis Anglijoje rinkimus pralaimėjo, ir kraštą valdyti perėmė socialistai. Būdami ištikimi Marksui, jie tuojau pradėjo "lyginti" kraštą, nusavindami (nacionalizuodami) anglių kasyklas, bankus, draudimo įstaigas ir kitas stambesnes ūkio šakas. Nacionalizuotos ūkinės įmonės ėmė smukti nešdamos nuostolį, kai tuo tarpu anksčiau jos davė pelną. Susidariusį nuostolį turėjo išlyginti mokesčių keliu "sulygintasis" žmogelis. Tasai eilinis žmogelis socialistinės mokesčių naštos slegiamas ir matydamas smunkantį gyvenimo štandartą, sekančiuose rinkimuose jau nebebalsavo už turtų lygintojus — socialistus, bet vėl pasirinko kapitalistus — konservatorius, kurie valdo be pertraukos jau virš 13 metų. Kalbant apie anglų socialistų nusavinimus, negalima praeiti nepaminėjus kad ir tokio fakto. Kai 1945 m. socialistai stojo prie valstybės vairo ir nacionalizavo anglių kasyklas, tai iki šiol tos kasyklos davusios 35 milijonus svarų starlingų nuostolių ir pati produkcija kasyklose krituisi.

SKAUDŽIOS BANDYMŲ IŠVADOS

Visuose kraštuose, kur socialistinės partijos į valdžią atėjo jėga, kaip sovietų Rusijoj, Jugoslavijoj ir t.t., ir ėmė taikinti gyvenime socialistines teorijas, ten jos drauge įvedė ir medžiaginį skurdą, dvasinę vergiją bei žmogaus persekiojimą. Gi kituose kraštuose, kur socialistinės partijos pateko valdžion rinkimų keliu, būtent, demokratiniuose kraštuose, ten jos po pirmosios kadencijos arba po pirmojo bandymo sulyginti žmones, buvo tų pačių lyginamųjų iš valdžios pašalintos, o kurios dar valdžioje tebesėdi, tai jau apie Markso teorijų įgyvendinimą nebekalba ir tuo pačiu, aišku, esmėje pasilieka socialistinė partija vien tik iš vardo be programos.

"SUKIŠTI Į KALĖJIMĄ LIETUVOS KOMUNISTUS"

Savo pranešime Pavergtųjų Europos Tautų sesijoje Paryžiuje Lietuvos diplomatinis atstovas Paryžiuje, prof. J.Baltrušaitis, tarp kitko papasakojo įdomų epizodą iš jo tėvo, buv. Lietuvos pasiuntinio Maskvoje, prof. J. Baltrušaičio patirties su Sovietų Sąjungos vadais, pačiu Stalinu. J. Baltrušaitis atstovavo Lietuvą Maskvoje 1920 - 1939 metais. Stalinas (gal kol dar nebuvo nusprendęs Lietuvos okupuoti, viena proga pareiškęs: "Mums reikia, kad Lietuva būtų visai nepriklausoma ir gerai organizuota. Jei Jūsų (Lietuvos) komunistai Jums trukdo, pasakykite man, aš juos pasikviesiu čia ir pasodinsiu įkalėjimą" (Lietuvoje tuomet komunistų būta apie 1.260). Tokia buvo tuo metu stalininė "koegzistencija" su Lietuva. Bet kai Maskva nusprendė pasigrobti kraštą, panaudojo tuos pačius komunistus savo grobuoniškiems tikslams.

Iš prof. Baltrušaičio kalbos Paryžiuje pažymėtini dar tokie sakiniai:" Vakarai stovi prieš pajėgą, kuri yra pasiryžus užgrobti Europą bet kokia priemone — geriausiai klasta. Devynių kraštų ir Vokietijos dalies užėmimas yra tik pirmas žingsnis toje programoje, kuri yra skelbiama kiekviena proga. Mažai žmonių tikėjo Hitlerio knygai "Mein Kampf", kuri tačiaiu buvo realizuota žingsnis po žingsnio, iki tų planų sužlugimo. Sovietų "Mein Kampf" iki šiol vykdomas be sušlubavimo. Neužmirškime, kad Sovietų Sąjungos herbe sienos, pažymėtos plaktuku ir piautuvu, jau dabar apima visą pasaulio rutulį. — "Tie, kurie kenčia visas vergijos baisenybes, turi pareigą iškilmingai įspėti Vakarus ir garsiai skelbti savo teisę gyventi. Mes turime kreiptis į žmonijos sąžinę. Europa savo įvairume ir sudėtingume yra viena ir nedaloma.

(E).

Lietuvoje

GAMINAMA DAUG, BET...

Kauno "Sanito" farmacijos fabrikas gamina net 178 pavadinimų preparatus, tačiau Lietuvoje vis dar trūksta įvairių medikamentų. Kaune ar Vilniuje, jau nekalbant apie provinciją, jie sunkiai įgyjami, brangiai kaštuoja. Seniau nemažą medikamentų paklausos dalį patenkindavo į Lietuvą ateinančios siuntos iš JAV, Anglijos ir kitų užsienio kraštų su plačiai naudojamais preparatais. Ne vienam kyla klausimas, kur dingsta tie 178 pavadinimų preparatai, gaminami Kauno "Sanite"?

"Sanito" farmacijos fabrikas savo gaminius išveža į Iraką, o visai neseniai į Kubą išsiųsta pusė milijono analgino ampulių. Analginas Lietuvoje irgi ne visuomet gaunamas vaistas. Didelės vaistų siuntos taip pat plaukia į Sovietų Sąjungos gilumą. "Sanito" preparatai gerai žinomi Kazachstane, Sibire, o retai sutinkami gaminimo vietoje... Lietuvoje. Dar kartą tenka prisiminti, kad toks eksportas vadinamas "brolišku bendradarbiavimu".

ŪKINIAI SUNKUMAI LIETUVOJE

Neseniai Lietuvos kp centro komitetas ir ministrų taryba ("Tiesa" nr. 257) apsvarstė opius žemės ūkio klausimus. Priimtame nutarime pažymima, kad "dėl silpno eilės rajonų komitetų, rajonų vykdomųjų komitetų ir Vyriausiosios tarybinių ūkių valdybos vadovavimo" daugelyje Lietuvos vietų dar nebaigti kasti cukriniai runkeliai, daržovės, bulvės, blogai kuliamas naujas derlius.

Pasaka kartojasi iš pradžios... Kiekvienais metais sovietinės Lietuvos valdžios organai svarsto ir nutarinėja, skatina ir ragina, o su žemės ūkio darbais atsiliekama. Jau pats faktas, kad kiekvienais metais partijos ck ir ministrų taryba imasi raginti, aliarmuoja apie darbų nejvykdymą, rodo, jog nežiūrint visų sovietinių planų, ūkininkavimas šlubčioja ir šlubčioja.

Sukolchozinus Lietuvos žemės ūkį iš jos valstiečių buvo atimta bet kokia ūkininkavimo iniciatyva. Bet, kaip sakoma, viena blogybė neša kitą... Kolchozai savo nariams atnešė ir patį mažiausią atlyginimą už darbą, besaikį išnaudojimą, įsakymus iš viršaus, kaip sėti ir kaip akėti. Ne be pagrindo paskutiniaisiais metais Lietuvoje šaipomasi, kad dabar ne kolchozininkai aria ir sėja dirvas, bet... partijos komitetai. Kiekvienas kolchozininkas tapo tik įsakymų vykdytoju, vergiška darbo jėga, kuriai nevalia nei galvoti nei dirbti kitaip, negu kad nurodoma. Tokiu tad būdu ir ėmė "ūkininkauti" partijos komitetai ir visa eilė kitų įstaigų; reikia pavasarį sėti javus — turi būti nutarimas, rudenį kasti bulves — reikia nutarimo... (E)

RETRANSLIATORIUS KLAIPĖDOJE

Vilniaus radijo pranešimu lapkričio 9 d. Klaipėdoje pradėjo veikti televizijos retransliacinė stotis. Dabar Klaipėdoje ir jos apylinkėse reguliariai bus galima priimti Vilniaus televizijos studijos laidas. Pranešime sakoma, kad retransliatoriaus pajėgumas yra labai didelis. (E)

JAUNO MUZIKO PASISEKIMAS

Jaunas lietuvis muzikas Leopoldas Digrys Maskvoje surengė vargonų muzikos koncertą. Jaunasis muzikantas atliko Bacho, Granžanio Šuberto, Franko kūrinius. Spaudos pranešimais koncertas turėjęs didelį pasisekimą. Leopoldas Digrys veik kiekvieną kūrinį turėjęs kartoti po penkis kartus, aplodismentai skirti jam virsdavo audra. (E)

RUSINIMAS LIETUVOJE

Vakarų kraštų žmonės, buvę Vilniuje, Rygoje, Taline pasakoja, kad vietiniai gyventojai, užkalbinti rusiškai, dažnai neatsako arba nenoriai atsako. Kartais toks rusų kalbos paneigimas būna tiesiog demonstratyvus, kartais reiškiasi tik tyli, pasyvi rezistencija.

Juo daugiau surusėję komunistų vadai Lietuvoje stengiasi lietuviams skiepyti rusų kalbą, tuo daugiau auga pasipriešinimas. Visasąjunginės komunistų partijos naujoje programoje visuotiniai rusinimo užsimojimai prasiskverbia labai aiškiai. Stengiamasi rusų kalbą skiepyti atskirų sąjunginių respublikų nerusų tautoms, pasinaudojant visokiom priedangom: tai "kovos su nacionalistinėmis liekanomis", tai "kovos prieš atsiskyrėliškumą", tai "tautų draugystės stiprinimo" obalsiais. Ko galutinėje išvadoje siekiama, yra visai aišku: viena sąjunginė valstybė — viena kalba, būtent rusų.

Žinoma, įvesti visose respublikose vieną bendrą rusų kalbą labai rizikingas dalykas. Taip pat Maskva nedrįs ir muravjoviškų metodų pakartoti — staiga lietuvių raidyną pakeisti rusiškuoju. Bet sovietinei okupacijai Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose tęsiantis, rusinimas ir rusų kalbos stiprinimas bei plėtimas tuose kraštuose bus palaipsniui vis stipriau vykdomas.

Stalinistas Sniečkus, vienas iš fanatiškiausių rusinimo šulų Lietuvoje, bemaž kiekvienoje savo kalboje varo rusinimo propagandą. Iš vienos pusės stengiamasi suniekinti lietuvių tautos kultūrinį palikimą, tautines tradicijas, praeitį, iš kitos pusės tiesiai peršama rusų kalba, draugavimas su rusais, rusų kultūra ir tradicijos. Anksčiau tokių grubių rusinimo priemonių vengdavo, o šiandien tos krypties propaganda tapo visai atvira.

Negalima užmerkti akių pavojams, kurie iš to grėsia lietuvių tautai. Sovietai naikino lietuvių tautą masiniais trėmimais, kalinimais, gimtosios žemės pagrobimu. Įkyrus rusų kalbos piršimas ir panašios rusinimo priemonės — tai naujos formos pasikėsinimas į lietuvių tautos tautinį branduolį. Liūdna ir gaila, kad tą lietuvių tautos žalojimo veiksmą remia ir lietuvių kalmės komunistai, įvairūs pataikūnai ir prisitaikėliai. Buvo girdėti nuomonių, kad latvių ir estų komunistų vadai esą rusinimo pastangoms šiek tiek atsparesni, negu lietuviai komunistų vadai — nors tuose kaimynų kraštuose rusiškasis elementas šiuo metu yra žymiai skaitlingesnis, negu Lietuvoje. Kaip mažai pas tuos lietuviškus komunistų vadus įgimtos lietuviškos savigarbos, kad jie taip lengvai užsigina savo lietuviškų pradų!

Ne lietuviai savame krašte turėtų rusiškai mokintis, bet atėję rusai lietuviškai. Toks buvęs anksčiau sovietinėje Lietuvoje parėdymas, kad atvykę rusų pareigūnai lietuviškai mokintųs dabar užmirštamas. Dėl vieno rusiško pareigūno, kuris, sakysim, dalyvauja kuriame nors posėdyje, visi dalyvaujantieji lietuviai dabar yra priversti kalbėti rusiškai. Yra ir daugiau panašių kurijozų, pvz., susirašinėjant su įstaigomis ir t.t.

(E)

BUVUSI "R O T A", DABAR —

STATION DELICATESSEN

92 BROMFIELD ST., CABRAMATTA

SIŪLO JUMS GERIAUSIUS SKANĖSTUS IR MAISTO PRODUKTUS.

Užsakymai pristatomi į namus.

KULTŪRINĖS NAUJIENOS

K.M. ČIURLIONIUI SKIRTAS "LITUANUS"

Šiomis dienomis skaitytojams išsiuntinėjamas naujas Lituanus numeris. Jis skirtas mūsų garsaus M.K. Čiurlionio paminėjimui, jo 50 m. mirties sukaktį minint. Pastebėtina, kad šiame leidinyje spausdinami beveik išimtinai svetimtaučių rašiniai; tai gyvai rodo Čiurlionio kūrybiškumo pripažinimą už mūsų bendruomenės ribų. Numerio vyr. redaktorium yra K. J. Čerkeliūnas, talkininkaujamas redakcinio kolektyvo ir A. Rannit.

"LITUANUS" PERKELIAMAS Į ČIKAGĄ

Lituanus redakcijoje paskutiniu metu įvyko eilė pasikeitimų. Alina Staknienė, keletą metų labai sėkmingai vadovavusi žurnalo redakciniam darbui, su pirmojo šių metų numerio išleidimu iš vyr. redaktorės pareigų pasitraukė. Tas pareigas antrojo numerio, skirto M.K. Čiurlionio paminėjimui, redagavimui perėmė redakcijos veteranas Kęstutis Čerkeliūnas. Šiam numeriui pasirodžius, redakcija keliama į Chicagą, kur jai vadovaus jaunimo tarpe plačiai žinomas Adomas Mickevičius, buvęs akademikų skautų žurnalo, "Mūsų Vytis" redaktorius.

LIETUVIŲ POEZIJOS ANTOLOGIJA ANGLIŠKAI

Rašytojas A. Landsbergis, kurio veikalas "Septyni stulpai turgaus aikštėje" neseniai buvo suvaidintas New Yorke anglų teatro, dabar dirba su anglų rašytoju Clark Milis prie lietuvių liaudies dainų ir lietuvių poetų eilėraščių vertimų į anglų kalbą. Tiesa, angliškai lietuvių poeziją ruošia ne vienas, bet visa eilė anglų poetų.

Amerikiečiams vertėjams patiekiamas pažodinis eilėraščio vertimas su visa informacija apie jos formines savybes: metrą, rimus, aliteracijas, garsinius ypatumus, simbolių pobūdį, analogijas, etc. Remdamiesi ta medžiaga ir palaikydami ryšį su redaktoriais, poetai kuria anglikąsias versijas. Rezultatus stengiamasi patikrinti su autoriais.

Verčiami eilėraščiai šių poetų: Donelaitis, Aistis, Brazdžionis, Tysliava, Radauskas, Bradūnas, Niliūnas, etc. Ištraukos iš "Metų" ir "Anykščių šilelio", "Vakaras ant Keturių Kantonų ežero", "Medeinės rauda", "Inferno", "Strėlė Danguje", "Ateities paveikslas", etc.

Antologija angliškai bus pavadinta "Green oak, Green linden", ir bus apie 250 psl. dydžio.

Literatūros Lankai vėl išeis. Naujas numeris planuojamas išleisti 1962 metų pradžioje. Formatas yra numatomas normalios knygos dydžio, o lig šiol buvusį išimtinai literatūrinį jo turinį norima praplėsti, apimant ir kitas mūsų kultūrinio gyvenimo sritis. Leidinys bus spausdinamas vieną kartą metuose, kiekvienų naujų metų pradžioje. Tai būtų apie 150 — 200 psl. metraštis, plačiai apžvelgiąs kiekvienų praėjusių metų viso pasaulio lietuvių kultūrinę veiklą bei kūrybinius laimėjimus. Greta to metraštyje bus skelbiama naujausioji mūsų rašytojų kūryba ir studijiniai straipsniai, vertiną kiekvienų metų išskirtines knygas bei išskirtines kūrybinės ir kultūrinės veiklos situacijas. Leidinį puoš ir mūsų dailininkų darbų reprodukcijos. Naujai pertvarkomų Literatūros Lankų redakcinis kolektyvas yra: Kazys Bradūnas, Juozas Girnius, Henrikas Nagys ir Alfonsas Nyka — Niliūnas. Dabar ruošiamas numeris yra redaguojamas Henriko Nagio. Žurnalą — metraštį toliau leis Į Laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti.

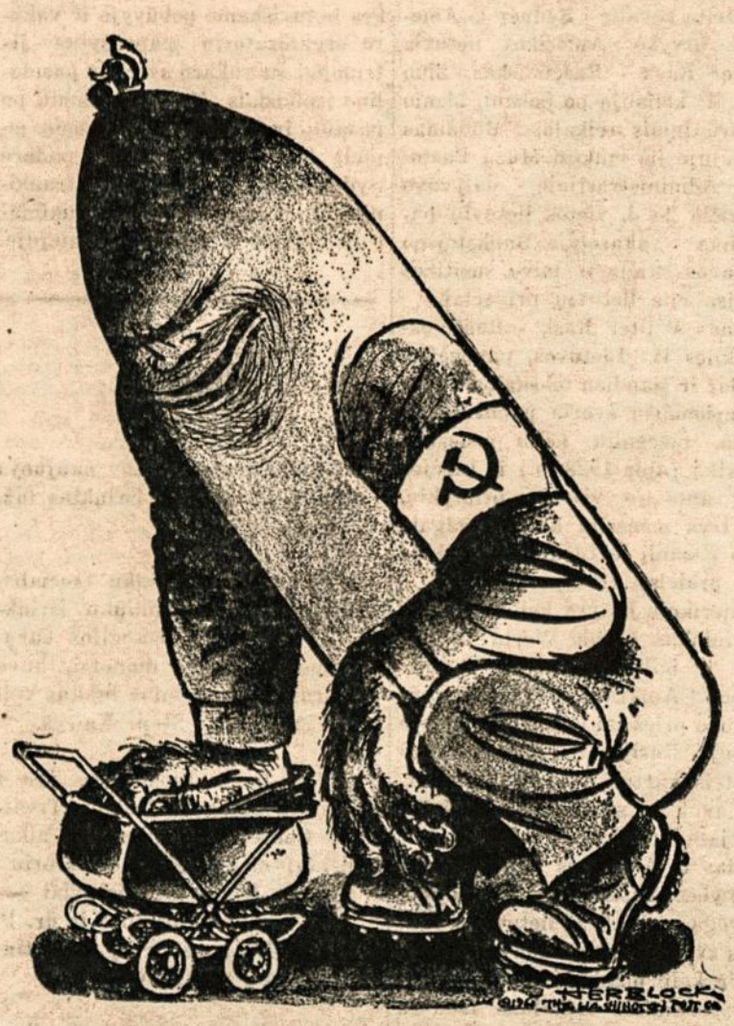

MIEGOK, KŪDIKĖLI, MIEGOK...

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Alfonsas Gricius, Pažadinti sfinksai. Poezija. 48 psl. Kaina 1.50 dol. Tiražas: 400 egz. Išleido "Lietuvių Dienos" (išleidimą finansavo kun. J. Kučingis), 4364 unset Blvd., Hollywood 29, Calif.

Tai yra trečias A. Griciaus poezijos rinkinys (I — Žemė ir žmogus, II — Tropikų elegijos). Rinkinyje yra du skyriai: Užkeikti chorai ir Peisažų įlankos. Autorius suteikė savo knygai stiprią formą ir sukūrė egzotinę nuotaiką. Fantastiški miškai, gigantiškos upės, rudens nokturnai, po miestą klaidžiojančios gitaros, slaptingos jachtos — visa tai iškyla prieš skaitytoją kaip dingusių pasaulių liepsnos, virpėdamos iliuzijų sapnais.

V. RADZEVIČIUS

TAUTOS PRIEŠAI LIETUVOJE IR TREMTYJE

(PASKAITA, SKAITYTA KARIUOMENĖS ŠVENTĖS PROGA ADELAIDĖJE Š.M. LAPKRIČIO 19 D.)

Istorija žino daug faktų, kada pavergtos tautos atgavo savo valstybinę nepriklausomybę ginklu arba derybomis, o dar dažniau šių abiejų veiksmų derinimu. Tačiau vargu ar kas galėtų iškasti atsitikimą, kada buvo daryta bandymų atstatyti valstybinę nepriklausomybę teritorijoje tautos, kurią priešas pajėgė išnaikinti arba kuri pati savaime išsigimė.

Šiandien, minėdami savos valstybės ginkluotų pajėgų atkūrimo šventę, turime atsiminti, kad lietuvių tauta, laikinai praradusi savo valstybinę nepriklausomybę, tebetęsia atkaklią kovą dėl tautinės egzistencijos. Toje kovoje kiekvienas tautos narys automatiškai tampa kariu, su visomis jam krintančiomis pareigomis, kuriose pasiaukojimas ir savęs atsižadėjimas iškyla visam savo epiškam didingume.

Jeigu valstybinei nepriklausomybei užgniaužti pakanka dienų ir fizinio ginklo, tai tautai išnaikinti reikia amžių ir komplikuotų naikinimo priemonių, o svarbiausia, sugebėjimo palaužti naikinamos tautos norą priešintis nutautinimui.

Lietuvių tauta, tiek jos branduolys, gyvenąs tėvų žemėje, tiek jos dalelės, išblaškytos pasaulyje, šiandien likimine lemtimi įtrauktos į tautinės egzistencijos kovą. Kovojama ne dėl žemių ir jos turtų, bet dėl tautos gyvastingumo ir savitumo. O mūsų tautos išnaikinimo akciją, skirtingą savo forma, varo ne tik mūsų priešai Lietuvoje, bet ir mūsų draugai tremtyje.

Kas yra mūsų tautos priešai Lietuvoje, atrodo, visi esame vienos nuomonės. Tačiau dėl priešų, kurie supa mus, kaip lietuvių tautos dalį, tremtyje, mūsų nuomonės gali skirtis. Man asmeniškai atrodo, kad didžiausiais mūsų tautos priešais tremtyje yra svetima mums gyvenimo aplinka ir iš jos išplaukiantis mūsų apsnūdimas.

Mūsų tautos branduolys prieš tautos naikinimo akciją kovoja gana energingai. Nors lietuvius Lietuvoje smaugia iki ausų ginkluotas raudonarmietis, nors maksvinis komisaras nesivaržo panaudoti pačių žiauriausių dvasinio teroro priemonių, ten lietuvis iš kovos nesitraukia ir trauktis negalvoja. Išlikti lietuviu ir išlikti gyvu yra jo tikslas.

Puolantis priešas Lietuvoje yra ir stiprus, ir žiaurus ir neskrupulingas. Jis nesiskaito su jokiom priemonėm, o jo ginklų arsenalai neišsemiami. Priešo puolimų akivaizdoje lietuvių tautos branduolio fiziniai nuostoliai tikrai dideli. Dabartinių laikysenų stebėjimai tačiau rodo, kad tautos branduolys keičia kovos taktiką ir dabar lengvai jau nekiša galvos po budelio kirviu. Jei kam tenka kristi, krenta ne už duonos kąsnį, nors jo ir labai trūksta, bet už kilniausius idalus, už tautos dvasinius turtus. Kovodami už išlaikymą nesužaloto lietuvių tautos branduolio, jie kovoja dėl laisvės ir tą kovą anksčiau ar vėliau prives prie laimėjimo.

Kovojančiam tautos branduoliui mes šiandien nedaug kuo padedame ir padėti negalime, nes mums patiems tenka grumtis su nutautėjimo pavojais. O mūsų dvasiniai ginklai yra silpnesni. Laikas, neturėjimas kontakto su tautos branduoliu ir mus supančios gyvenimo sąlygos padarė tai, kad mes nedavertiname nutautėjimo pavojų platumo ir gilumo. Tautos išlikimas priklausys nuo branduolio laikysenos, bet mūsų, kaip lietuvių, išlikimas, yra mūsų pačių rankose.

Neabejodami, kad tautos branduolys kovas atlaikys, mes neturime daug davinių teigti, jog mes, tremtiniai, ilgai kovą tesėsime. Gyvendami laisvėje mes tampame gyvenimo aplinkos vergais. Iš paviršiaus žiūrint, niekas neverčia mūsų atsisakyti lietuviškumo, niekas atvirai neveda jokios akcijos, juo labiau nenaudoja matomo spaudimo. Mes turime tautines organizacijas, galime savo vaikus mokinti lietuviškai, galime ir su Dievuliu kalbėtis lietuviškai lietuviškoj bažnyčioj, galime visiems drąsai sakyti: esu lietuvis ir pasiliksiu lietuviu, galime... Atrodo absurdas, bet galėjimas laisvai puoselėti savo tautiškumą, galėjimas šia kryptimi laisvai veikti nuginkluoja mus. Todėl ne kas kitas, kaip mes patys iškasime duobelę, kurioje laidosime savo sąliesėjusį lietuviškumą.

Tautos branduolys, apiplėštas ir išniekintas, basas ir apskuręs, dvasioje pasiliko stiprus ir turtingas. Ginklų ir kovotojų prieš nutautintojus jam netrūksta. Kai vienus vadovaujančius kovotojus ten priešas fiziniai sunaikina, į jų vietas atsistoja kiti, jauni, kovose išugdyti kovotojai. Tautos branduolys, būdamas viduje nesužalotas, naturaliu prieaugliu išlygina patirtus nuostolius. Mes, tremties senimas, pamažu išmirsime normalia mirtimi, o kas gi pakeis mus, kiek turėsime pajėgaus lietuviško prieauglio stoti mūsų vietoje?

Šiuo metu lietuviškąjį jaunimą nuo nutautėjimo stipriai saugoja

(Žiūr. 4 psl.)

LIETUVIŲ LEIDINIAI 1961 m.

Per pirmus 8 mėnesius išleista jau 20 leidinių. Tuo tarpu pernai per visus metus pasirodė tiktai 18. Pažymėtina, kad visi grožinės literatūros veikalai originalūs, vertimų neišleista jokių.

LITERATŪROS MOKSLAS

D. Velička: Liet. literatūra. II dalis. Tikybinės ir šviečiamosios literatūros laikotarpis. Chicago, Aukštesn. Lituan. M-la. 624 psl. 8.50 dol.

J.A. Račkauskas: Žmogaus likimas Jurgio Baltrušaičio poezijoje. Chicago, Pedagoginis Lituan. Institutas. 26 psl. 150 egz.

POEZIJA

J. Augustaitytė — Vaičiūnienė: Ant aukuro laiptų. Chicago. Terra. 112 psl. 3,00 dol.

B. Brazdžionis: Vidudienio sodai. Los Angeles, Lietuvių Dienos. 128 psl. 4,00 dol.

S. Laucius: Respublika. Poema. New York, Pašvaistė. 500 egz. 1,50 dol.

V. Mačernis: Poezija. Chicago. Į Laisvę fondas liet. kultūrai remti. 240 psl. 1.500 egz. 4,50 dol.

J. Mekas: Gėlių kalbėjimas. Chicago, Lietuvių Studentų Santara.

H. Nagys: Mėlynas sniegas. Boston, Liet. Enciklopedijos leidykla (J. Kapočius). 88 psl. 500 egz. 2,00 dol.

A. Radžius: Paukščių takas. Los Angeles, Lietuvių Dienos, 48 psl. 1,50 dol.

Rūda ir rauda. Poezija iš Lietuvos ir Sibiro (New York), 40 psl. 25 c.

TEATRO VEIKALAI

A. Rūkas: Vieno kiemo gyventojai. 3 veiksmų komedija. Chicago, LB apyg. ir Clevelando I apylinkės Vaidilos teatras. 36 psl. (LBT)

ROMANAI, NOVELĖS

T. Angelaitis (kun. T. Narbutas): Išlikome gyvi. Vaizdai iš bolševikų okupacijos. Putnam, Immaculata. 188 psl. 1,50 dol.

Alė Rūta (E. Nakaitė — Arbienė): Broliai. Romanas. London, Nida. 320 psl. 2,00 dol.

Alė Rūta: Į saulėtekį. Romanas. London, Nida, 300 psl. 2,00 dol.

Alė Rūta: Žvaigždė viršum girios. Romanas. Brooklyn, Darbininkas. 376 psl. 4,00 dol.

P. Naujokaitis: Įlūžę tiltai. Romanas. Brooklyn, Vaga. 240 psl. 1000 egz. 2,50 dol.

A. Škėma: Čelesta. London, Nida. 72 psl. 1,00 dol.

A. Tulys: Tūzų klubas. Novelės. Chicago, Terra. 200 psl. 3,00 dol.

A. Baronas: Vieniši medžiai. Chicago. 120 psl.

HUMORAS, SATYRA

Dr. S. Aliūnas (A. Baronas): Trejos devynerios. Chicago, Liet. Knygos Klubas. 64 psl. 1,00 dol. (L.B.T.).

MAIRONIO JUBILIEJUS

★ Ryšium su artėjančiomis didžiojo lietuvių tautos dainiaus Maironio 100-tosiomis gimimo metinėmis (1862 m. spalio mėn. 21 d.) Pasaulio Lietuvių Bendruomenė išleido atsišaukimą, kviečiantį iškilmingai paminėti poeto jubliejų.

Maironis Lietuvos kultūros istorijoje žinomas kaip atgimimo pranašas, liepsningas lietuviškosios sąmonės ir meilės gimtajam kraštui šauklys. Jo nepaprastai nuoširdi, skambi ir giliai patriotinė kūryba mūsų tautos atgimimo laikotarpiu buvo kelio žvaigždė.

Atsišaukime raginama 1962-sius metus paskelbti Maironio metais, ruošti turiningus minėjimus, jo kūrinių inscenizacijas, poeto raštų papildomą leidimą ir platinimą.

★

IDEALUS LIETUVĖS MOTERS TIPAS ROMANE

Lietuvių studenčių korporacija "Giedra", kartu su tos korporacijos vyresniosiomis, skelbia romano konkursą. Premija — 1000 dol. Romano herojus turįs būti teigiamo charakterio lietuvė moteris. Pageidaujama, kad būtų sukurtas idealus dvasinis ir fizinis lietuvės moters tipas. Kūriniai turi būti įteikti iki 1963 m. rugsėjo 1 d. (Adresas: "Giedros" romano konkurso komisija, 8741 Albany Ave., Chicago 42, Ill.) (E.)

Pr. Gaidamavičius, "Didysis nerimas". Knyga turi 297 puslapius. Viršelis V.K. Jonyno. Veikale dar yra M.K. Čiurlionio, J. Dagio, A. Monkčio, E. Barlacho kūrinių reprodukcijos.

LIETUVOJE IŠĖJO

Valst. grož. literatūros leidykla išleido:

Bieliauskas, A., "Nebaigtas portretas". 4 v. 5 pav. drama. 1961. 115 psl.

"Būkit laimingos". Eilėraščiai apie motiną. Iliustr. L. Puodžiūnaitė. 1961. 71 psl.

Bulota, J., "A. Jasutis". Gyvenimo ir kūrybos bruožai. 1961. 338 p.

Jasinskas, V. "Šūviai saulėteky". Apybraižos ir vaizdeliai. 1961. 135 psl.

Jovaras. "Neliūdėk berželi". Eilėraščiai. E. Jurėno medžio raiž. 1961. 219 psl.

Kauneckis, J. "Prelatas Olšauskis". Dokum. apybraiža. 1961. 284 psl. **(Drg.)**

V. ŠLIOGERIS

KARIUOMENĖS DIENA 1919 METAIS FRONTE

(PLUOŠTELIS SAVANORIO — KŪRĖJO ATSIMINIMŲ)

Bendrai, nesikaujant, fronte buvo nuobodu. Raštingi kareiviai rašėm eilėraščius, rūkėm naminę taboką, sukdami laikraštiniame popiery "bankrutkes" (cigaretes).

Stovėdami sargybos postuose šuniškai sušaldavom, tai grįžę į būstą atsigriebdavom pečius taip prikūrendami, kad kokliai sprogdavo, o špižinių durelių normali spalva būdavo raudona. Gulint apsivilkus kaip stovi ant palaidnų šiaudų, miline apsiklojus ir kuprinę po galva, atsirado naujas priešas — utėlės. Kova su jomis buvo beviltiška, bet aš ją asmeniškai laimėjau po kelių mėnesių patekęs į Karo Mokyklą. Tai vienas iš nemaloniausių atsiminimų, bent man, pono vaikui.

PASIRUOŠIMAS PULTI

Taip ir atėjo terminas, rodos lapkričio 15 d., kada bermontininkai turėjo išsikraustyti. O jie ir nemano. Priešingai, mūsų žvalgybos ir iš vietinių gyventojų gautomis žiniomis jie pradeda dar labiau stiprintis, didina rekvizicijas ir net plėšia vietinius gyventojus. Gyventojai jų pusėj labai nerimavo ir nekantriai laukė, kada gi mes ateisim jų išvaduoti. Mūsų vadai ir patys kareiviai taip pat degė nekantrumu — jeigu vokiečiai geruoju neina, tai reikia pulti ir jėga juos išvyti. Neteko kantrybės ir pats mūsų fronto vadas plk. ltn. Ladyga. Maždaug tomis dienomis iš rytų fronto į Baisogalos — Šeduvos rajoną buvo atgabentas ir pats garsiausias savo žygiais mūsų pirmasis pėstininkų pulkas, vadovaujamas majoro Skorupskio. Taigi, mūsų jėgos dar padidėjo.

ĮSAKYMAS PULTI

Lapkričio 18 d. fronto vadas plk. ltn. Ladyga, neatsiklausęs savo viršininkų Kaune, išleido įsakymą:

Kapitonas Variakojis (vėliau buvęs Krašto Apsaugos ministeriu) su 4-tu p. pulku iš Paežerių — Užuožerių — Radvolonių rajono pulti per Kauksnupę, Kutaičius, Stačiūnus, Degučius, Sereikius, Nasiūnų dvarą ir užimti Meškučius (20 km. į šiaurę nuo Šiaulių).

Pulkininkas Glovackis su 2-ru pulku pulti Radviliškį, Kutiškius, Monkiškius, Šilėnus ir užimti Šiaulius.

Kapitonas Škirpa (vėliau pulkininkas, paskutinis mūsų atstovas Vokietijoje) su 5-tu p. pulku pulti per Minaičius, Paltinę, Diktariškius, Šiaulėnus, Šiaulaičius, Sadgorius, Kiaunorius, Pašiaušį, Padubisį, Kurtuvėnus ir sustoti prie Vindavos perkaso.

Pulkininkas leitenantas Adamkevičius (vėliau generolas, paskutinis antros pėstininkų divizijos vadas Kaune) su 7-tu pulku užimti kelią Tilžė — Tauragė.

Majoras Skorupskis su pirmu p. pulku divizijos atsargoje žygiuoti link Šiaulių.

Pulkininkas Glovackis buvo paskirtas Radviliškio — Šiaulių kariuomenės dalių grupės vadu.

Kaip matome, svarbiausias uždavinys teko antram p. pulkui — paimti Radviliškį, Šilėnus ir Šiaulius. Puolimo pradžia lapkričio 19 d. 21 val.

Antro p. pulko vadas davė tokius uždavinius:

Majoras Motiejūnas — Valevičius su pirmuoju batalionu susitelkus Karčiamų kaime pulti Radviliškį.

Majorui Laurinaičiui su antruoju batalionu pulti Radviliškio dvarą ir jį paėmus žygiuoti per Kutkiškes, Monkiškius, Šilėnus ir pulti Šiaulių geležinkelio stotį.

Kapitonui Petruičiui su trečiuoju batalionu žygiuoti per Sedūnų dvarą (3 km. į šiaurę nuo Radviliškio), per Kaulinius, Šniūraičius užimti Aleksandrijos dvarą ir iš ten pulti Guberniją ir Šiaulius.

MES PUOLAME

21 valandą (t.y. 9 val. vak.) pradedamas žygis kautynių tvarkoje. Iki Kaulinių trečias batalionas žygiuoja drauge su antruoju batalionu. Iš čia antrasis batalionas pradėjo puolimą Radviliškio dvaro kryptimi, gi trečiasis batalionas žygiuoja į Šniūraičius. Nebuvo šalta, labai snigo ir tirštas rūkas, matomumas labai menkas. Trečiam batalionui žygiuojant per Kaulinių kaimą prasidėjo mūsų artilerijos ugnis. Sviediniai sprogsta visai netoli mūsų, Radviliškio dvare. Po kelių minučių užsidegė dvaro daržinė. Po to prasidėjo smarki kulkosvaidžių — šautuvų ugnis užpakalyje mūsų: tai pirmasis batalionas puolė Radviliškį. Greit visai netoliese prasidėjo taip pat smarki kulkosvaidžių — šautuvų ugnis prie Radviliškio dvaro: puolė antrasis matalionas. Mūsų artilerija irgi davė gerai. Siaubą kėlė ir gaisras Radviliškio dvare. Visokių spalvų raketos raižo dangų — net ir atokiai nuo tos peklos būnant įspūdis baisus.

Trečias batalionas žygiuoja kautynių tvarka pirmyn Šniūraičių kryptimi. Pirmas susidūrimas su bermontininkais įvyksta ties Kairiais. Po trumpo susišaudymo bermontininkai pasitraukia.

Aušta. Jau lapkričio 20-tos dienos rytas. Trečias batalionas užima Aleksandrijos dvarą prie pat Šiaulių. Kadangi gautomis žiniomis dar nebuvo paimtas Radviliškis, tai trečias batalionas sustoja kautynių tvarkoje ir išsidėstęs atmuša bermontininkų puolimus iš Šiaulių.

Aleksandrijos dvaras ant kalnelio — puiki pozicija. Dvare paėmėm nemažai belaisvių, taip pat gerokai karo grobio. Vidurdienį grįžę mūsų raiti žvalgai pranešė, kad dešinėje mūsų puolęs ketvirtas p. pulkas perkirto Šiaulių — Joniškio geležinkelį ties Meškučiais ir kaujasi Meškučiuose, turi daug nuostolių. Taip pat sužinota, kad mūsų pulko antrasis batalionas paėmė Šilėnų geležinkelio stotį. Taigi mūsų trečias batalionas buvo įlindęs giliai į vokiečių fronto užnugarį. Vakare sužinota, kad Radviliškis vis dar nepaimtas. Girdėjosi artilerija ir kulkosvaidžiai. Nors pirmasis batalionas keletą kartų puolė Radviliškį, bet vokiečių buvo atmuštas. Vokiečiai perėjo į priešpuolį. Nuo to 1-sis batalionas smarkiai nukentėjo, sunkiai sužeistas jo vadas majoras Motiejūnas-Valevičius, 2 karininkai užmušti, daug kareivių užmuštų ir sužeistų. Pulko rezervas — mokomoji kuopa taip pat jau kautynėse, o Radviliškis vis dar nepaimamas. Turiu paaiškint, kad bermontininkai tenai turėjo labai gerą gynimosi poziciją. Mat, Radviliškio pietuose lygi kaip stalas atvira vietovė — dalinai pelkėta užšąlusi lyguma, o rytuose, nuo vieškelio į Šeduvos pusę kiek pakiliau stovėjo mūro sienomis aptvertos didelės kapinės, tai už tų mūrų pasislėpę bermontininkai iš kulkosvaidžių ir pylė mūsiškius ir daug jų paklojo. Kada pirmo bataliono vadas buvo sunkiai sužeistas, bermontininkai kontraatakavo ir batalioną išsklaidė. Tada mūsų vadovybė įsakė rezerve stovėjusiam pirmam pulkui, vadovaujant majorui Skorupskiui, pulti Radviliškį. Šis mūsų garsiausias kovomis pulkas puolė, ir, nežiūrint vokiečių kieto pasipriešinimo, sutriuškino juos ir rytojaus dieną, t.y. lapkričio 19, miestą paėmė!

ĮSIKIŠA SANTARVININKAI

Lapkričio 21 d. vakare iš Tilžės į Šilėnų stotį atvažiavo traukinys. Traukinį mūsų antrasis batalionas pasitiko kulkosvaidžių ugnimi. Važiavusieji išsipylė į geležinkelio griovį ir pradėjo mosikuoti vėliavėlėmis — prancūzų, anglų, amerikiečių... Išsiaiškinus pasirodė, kad tai santarvininkų misija, vadovaujama prancūzų generolo Nissel. Šios misijos įsakymu kautynės buvo sustabdytos visame rajone. Mums įsakyta atsitraukti į liniją Užuožeriai, Sadūnai, Karčiamai, Ilguočiai — maždaug kaip prieš puolimo pradžią. Tai turėjo įvykti iki lapkričio 23 d. 18 val. Mat, santarvininkų įsakymu turėjom leisti bermontininkams išsikraustyti geležinkeliu per Radviliškį į Tilžę. Teko girdėti, kad vaišių metu gen. Nissel plk. Glovackiui pastebėjęs: "Jūs gerokai apdaužėt tuos rusus — kolčakininkus, pone pulkininke". Į tai plk. Glovackis atsakęs: "Mes nesutikom nė vieno, pone Generole, kuris suprastų vokiškai. Visi jie tik vokiškai tekalba. Matyt, rusai labai greit užmiršo savo gimtą kalbą".

KAUTYNIŲ BALANSAS

Nors buvo ir rimtai susikauta, tačiau mūsų nuostoliai neperdidžiausi: žuvo 3 karininkai, 21 kareivis ir ape 150 sužeistų, iš kurių esant blogoms sanitarinėms sąlygoms, keliolika vėliau mirė. Daugiausia nukentėjo antrasis pėst. pulkas.

Radviliškyje nutvėrėm geroką karo grobį: 30 lėktuvų, tiesa, gerokai apdaužytų, apie 50.000 lėktuvinių bombų, 10 patrankų, 10 minosvaidžių, 4 bombosvaidžius, 100 kulkosvaidžių, apie 50.000 artilerijos sviedinių, šarvuotą traukinį, automobilių, vežimų, arklių, šovinių ir kitokių karinių ginklų ir turto. Apie 5.000 ūkininkų iš aplinkinių valsčių suvaryti tris dienas gabeno šį karo grobį į Baisogalos stotį, iš kur traukiniais buvo išvežta į mūsų užnugario sandėlius. Dalį to turto kariuomenės daliniai pasilaikė sau.

AMŽINĄ ATILSĮ...

Lapkričio 24 d. Šeduvos kapinėse įvyko iškilmingos laidotuvės mūsų žuvusių draugų. Gedulingų pamaldų metu visa bažnyčios vidurinė nava buvo pristatyta paprastų, nedažytų karstų, papuoštų eglišakių vainikais, kuriuos Šeduvos merginos raudodamos per naktį pynė. Nuo bažnyčios iki kapinių mes kareiviai abipus Šiaulių gatvės stovėjom "špaleriais", "gerbėm šautuvu" garbingai žuvusius mūsų draugus. Kiti kareiviai virš kilometro eisenoje nešė tuos nedažytus karstus, kuriuose gulėjo mūsų tėvynės sūnūs, atidavę savo gyvybes.

Šį didžiai įspūdingą ir skausmingą vaizdą gerai atsimenu ir šiandie, nors jau praėjo 42 metai.

Taip, grojant orkestrui gedulingą maršą, mūsų draugai, atlikę savo uždavinį, nukeliavo į amžiną poilsį.

Jie mirė, kad mes gyventume!

A. ZUBRAS

Viešojo gyvenimo kalba Lietuvoje

(Pabaiga)

Aktyvus balso kėlėjas dėl lietuvių kalbos viešajam Mažosios Lietuvos gyvenime yra buvęs sulietuvėjęs vokietis Zigfrydas Ostermejeris, kuris vokiškai atspaudė 1817 m. knygelę "Ar patartina išstumti lietuvių kalbą ir lietuvius sulieti su vokiečiais". Atsako jis neigiamai. Iš Kuršių Neringos Karvaičių kaimo kilęs lietuvis kun. Liudvikas Rėza (1776 — 1840 m.) norą atimti lietuviams kalbą laiko pasikėsinimu prieš tautos moralę. Jis, iš viso, yra vienas reikšmingiausių asmenybių 19 š. Mažojoj Lietuvoj. Rėza išleido Donelaičio "Metus", rinko lietuvių liaudies dainas ir išleido 1825 m. Karaliaučiuje pirmąjį lietuviškų dainų rinkinį; pats rašė lietuviška tematika eilėraščius, išvertė Šventraštį į lietuvių kalbą ir 1816 m. jį atspaudė, profesoriaudamas Karaliaučiuje vadovavo Lietuvių Seminarui, 1818 m. protestavo prieš valdžios užmačias pašalinti lietuvių kalbą iš mokyklų. Įsimatrikuliuodamas Karaliaučiaus universitete ne tik kad nebandė nuslėpti savo lietuviškos kilmės bei suvokietinti pavardės, bet priešingai — prie pavardės dar pridėjo Gediminą, tuo jungdamasis su Lietuvos didybės iškėlėjo didžiojo kunigaikščio Gedimino dvasia. Vokiškai sukurtame eilėraštyje "Ona ir Vytautas" pirmasis grožinėje literatūroje iškelia kunigaikštienės pasiaukojimą valstybiniam lietuviškam reikalui, gelbstint Vytautą iš mirties, žinant koks likimas jos laukia.

Be daugelio kitų vokiečių Mažojoj Lietuvoj talkavusių lietuviams kovoti dėl lietuvių tautos ir jos kalbos teisių minėtinas hanoverietis Jurgis Sauerveinas (1831 — 1904 m.), kuris puikiai buvo išmokęs lietuviškai. Raštu ir žodžiu rėmė jis lietuvių kalbos teises mokyklose, uoliai bendradarbiavo "Aušroje" ir parašė Mažosios Lietuvos himnu virtusį eilėraštį "Lietuvninkai mes esam gimę".

Lietuvių kalbos išstūmimas iš viešojo Mažosios Lietuvos gyvenimo ypač pagriežtėjo nuo Bismarko laikais (1886 m.) paruošto germanizacijos plano. Lietuvių kalba tapo pašalinta iš mokyklų, suvaržyta jos vartojimas bažnyčioje. Germanizacija vykdyta per karinę tarnybą, niekinant lietuvį klijentą, besikreipiantį lietuvišku žodžiu įstaigose. Visur duota suprasti, kad lietuvių kalba tetinka tik po privačiu valstiečio stogu, bet niekur kitur. Visdėlto dar ir tuo laiku Mažoji Lietuva nenustojo buvusi viešojo lietuviško žodžio pionierė. Čia vis dar tebeėjo pirmasis lietuviškas laikraštis "Nusidavimai apie Evangelijos Praplatinimą tarp Žydų ir Pagonių", pradėtas leisti 1832 m. Tilžėje, vėliau nukeltas į Karaliaučių ir tesustojęs tik I-jo Pasaulinio karo metu. Tegu tai buvo ir grynai religinio turinio ir provokiškos dvasios periodinis leidinys, bet visdėlto lietuvių kalba. Nuo 1878 m. Klaipėdoje buvo spausdinama "Lietuviška Ceitunga", jau pasaulinio turinio leidinys, kuris tebeėjo ir vokiško "Memeler Dampfboot" priedu iki Hitleriui prisijungus Klaipėdą — iki 1939 m. Trumpesnį laiką ėjo dar daugelis kitų periodinių leidinių. Mažojoj Lietuvoj buvo spaudžiami ir visiems lietuviškai kalbantiems taikyti laikraščiai, jau nacionaliniai ir lietuviškam tautiniam ir valstybiniam susipratimui žadinti skiriami — tai "Aušra", "Varpas", "Šviesa", "Apžvalga", "Tėvynės Sargas". Šie laikraščiai pirmoj eilėj buvo skiriami rusų valdomai lietuvių tautos daliai, bet dėl lietuviškos spaudos draudimo lotyniškomis raidėmis juos tebuvo įmanoma spausti Mažojoj Lietuvoj ir slapta per sieną gabenti į rusiškąją Lietuvos dalį.

1923 m. dalis vokiečių valdytos lietuvių gyvenamosios srities buvo sujungta su Lietuvos respublika. Tarptautine sutartim tai buvo 2848 kv. km. autonominis Klaipėdos kraštas Lietuvos ribose. Dėl ilgai trukusios germanizacijos du didesniuosius šios srities miestus — Klaipėdą ir Šilutę Lietuva atgavo vokiškai kalbančius, nors kaimuose krašte todėl ir po įsijungimo į Lietuvos respubliką greta lietuvių kalbos ir vokiečių laikyta oficialia krašto kalba. Abi kalbos lygiagrečiai vartota mokyklose, įstaigose, abiem kalbom buvo spaudžiami kraštui skiriami laikraščiai.

RUSŲ KALBA

Rusų kalba viešajam krašto gyvenime palaipsniui įsigalėjo D. Lietuvos kunigaikštijos lietuviškoje etnografinėje srityje po paskutiniojo 1795 m. padalinimo (Suvalkija Rusijai atiteko 1806 m.). Ilgokai ir po padalinimo viešajam reikalui tebevyravo lenkų kalba. Po 1831 m. ir 1863 m. sukilimų rusai tačiau pasiryžo pašalinti iš lietuvių gyvenamų sričių lenkų įtaką. Lenkų kalba buvo pašalinta iš augštesniųjų mokyklų, bet nukentėjo ir vysk. M. Valančiaus pastangomis išaugintas lietuviškų parapinių mokyklų tinklas. Ir jos buvo uždraustos, o jų vietoje steigiamos rusų kalba dėstomos valdinės pradžios mokyklos. Mokslas tuo metu nebuvo privalomas, todėl daugumas lietuvių, nesąmoningai suvokdami iš jų pavojų lietuvybei ir jau giliai širdyje prigijusiai katalikybei, geriau visai neleido vaikų į mokyklas. Tuo metu slapta kaimo daraktoriai (privatūs mokytojai) mokė vaikus skaityti ir rašyti. Dalis, žinoma, mokėsi ir valdinėse mokyklose ir gimnazijose. Baigė jie ir rusiškus bei lenkiškus universitetus.

Šiuo metu visa buvusi Lietuvos respublika su Klaipėdos kraštu yra įjungta į TSRS ir yra josios viena iš sąjunginių respublikų. Be abejo, krašte didelė rusų įtaka, o ypač Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestuose. Vilniuje ir Klaipėdoje rusų daugiau negu lietuvių. Respublikoje oficiali kalba lietuvių, bet rusų kalba centruose konkuruoja, ir tarnautojai rusai nė nemano kalbėti lietuviškai. Mokyklose greta lietuvių kalbos mokomasi ir rusiškai. Žalojama lietuvių tautos istorija, visur iškeliant didžiojo ruso "brolio pranašumą ir geraširdingumą". Stalino laikais buvo didelio pavojaus, kad bus įvesti lietuvių knygai rusiški rašmenys. Tas buvo padaryta iš Suomijos 1940 m. aneksuotoje ir prie TSRS prijungtoje Karelų respublikoje, o taip pat nuo Rumunijos atskirtoje Beserabijoje. Tie pavojai lietuviams susilaukti graždankos (rusiško raidyno), žinoma, ir dabar nėra praėję — rusų nacionalistai tas mintis kartkartėmis kelia. Šiuo metu bent artimiausioje ateityje, atrodo, šio pavojaus nėra. Jaučiama, kad Pabaltijo rusinimas yra suplanuotas ilgesnei metų eilei.

Vakariniai ir rytiniai Prūsai nuo Vokietijos po II-jo Pasaulinio karo Potsdamo konferencijos metu tapo atskirti, nors galutinis jų likimas ir buvo atidėtas išspręsti vėlesniam laikui. Vakarinė Rytprūsių dalis šiandien yra įjungta į Lenkijos respubliką, gi rytinė su Karaliaučium paversta Kaliningrado sritim, tiesiog priklausanti Rusijai. Čia dar kartą labai aiškiai pasirodė didžiojo ruso brolio "geraširdiškumas" lietuvių tautai. Jei jau kam ši sritis buvo galima prijungti, tai tik Lietuvai.

PIGIAUSIAS PERSIUNTIMAS SIUNTINIŲ
Į USSR PER ŠVEDIJĄ
NYMAN & SCHULTZ, SYDNEY
184, BROOK STREET, COOGEE, NSW

Gruodžio 9 d. tavo balsas nulems tavo ateiti!

SENATORIAUS IR PRAMONĖS MINISTERIO MR. W.H. SPOONER SPECIALUS ATSIŠAUKIMAS

Su europiečių ateivių pagalba ir pastangomis Australija "auga" labai sparčiai.

Šiandie yra 17.000 įmonių daugiau, negu kad buvo prieš 12 metų. Mes patys gaminamės daugybę dalykų, kuriuos anksčiau importuodavome.

Mes išleidžiame naujus gaminius eksportuodami į naujas rinkas. Mes tai turime daryti, norėdami išvystyti prekybą su užsieniu ir laimėti pinigų importui.

Kiekvienos šeimos gerovė priklauso nuo mūsų pastangų parduoti savas prekes užsieniui. Jeigu Australijoje kainos bus peraugštos, mes prarasime kitur rinkas, ir dėl to daug žmonių neteks darbo.

Dėl to vardan jūsų pačių ir jūsų šeimų gerovės Menzies vyriausybė turi išlikti prie vairo, kad didieji plėtotės darbai būtų tęsiami.

Jeigu Calwell'o socialistinė vyriausybė atsistotų, sektų dideli nuostoliai. Darbiečių partija priešinasi užsieninėms investacijoms. Jeigu bus sustabdytas užsienio kapitalas, tada turės būti sustabdyta ir imigracinės programos vykdymas, o tuo pačiu bus pastotas kelias mūsų pačių plėtotei.

Nesiduokite mulkinami darbiečių pažadais. Už viską, ką jūs gausite, turėsite apmokėti didesniais moksčiais, augštesnėm kainom — taip pat ir bedarbe, jeigu pakils gamybos kainos.

Darbo Partija negali valdyti Australijos. Ji yra suskilusi, vyksta tarpusavo peštynės ir susipančiojusi su komunistais (unity tickets).

Dėl savo šeimos ateities balsavimo dieną, paėmęs rožavą liberalų How-to-vote kortelę, **tiksliai** nurašyk visus kandidatus ant balsavimo lapelio.

Balsavimas yra visai slaptas. Balsuok už savo saugumą! Balsuok už liberalus!

Authorised by J. L. Carrick, Liberal Party of Australia.

LITURGIJA ANGLŲ KALBA?

Išbraukus Šv. Filomeną iš šventųjų sąrašo, pasaulis nelabai nustebtų, jei Vatikanas, atskirų tautų katalikų spaudžiamas, atsisakys lotyniškosios liturgijos.

Pamažu vis daugiau katalikų Amerikoje pasisako už liturgiją anglų kalboje. Oklahomos mieste įvykusioje 22 Šiaurės Amerikos liturginėj savaitėje, iš 3300 dalyvių, keli šimtai pasirašė peticiją, prašydami naudoti anglų kalbą katalikų liturgijoj.

Judėjimą prieš lotyniškąją liturgiją remia ne tik eiliniai katalikai, bet ir dalis kunigų bei mokslininkų.

Oponentai sako, kad lotynų kalba yra Romos katalikų bažnyčios kalba. Iš tiesų ji yra tik Romos ritualo bažnytinė kalba, bet ne Bizantijos ritualo bažnytinė kalba.

Apaštalai kalbėjo jų žmonių kalba, daugiausia graikiškai, kas nebuvo pakeista lotyniškai net Romoje iki beveik penkto šimtmečio. Devintame šimtmetyje slaviškai buvo leista mišiose tik slavams priėmus krikščionybę. Ir iki dabar senoji slavų kalba tebėra liturgijoj.

Septynioliktame amžiuje mišios buvo leistos kinietiškai, tik sekančiame amžiuje buvo leidimas atšauktas. Liturginėmis kalbomis taip pat buvo pripažintos graikų armėnų, gruzinų, arabų, syrų, hindų, žydų ir vokiečių kalbos.

Kun. Fr. John A. O'Brien iš Notre Dame universiteto teigia, kad "lotynų barjeras" yra rimta kliūtis atsivertėliams (konvertistams) ir pagrindinė priežastis, kodėl tik 10 iki 20% tikinčiųjų atsilanko mišių lotynų Amerikoje ir net Vakarų Europoje.

Keistokai atrodo amerikiečių revoliucionierių prieš lotynų liturgiją kova, kai pačiame praktiškame gyvenime Amerikoje nesistengiama atsisakyti nuo senai atgyventos anglų matų, saikų ir svorio sistemos, priimant daug praktiškesnę, lengvesnę ir pasaulio didžiumos pripažintą dešimtainę sistemą.

Dirv.

PAŽANGA IR NUOSTOLIAI

Vakarų Vokietijoje gyvenimo lygis kasmet vis kyla, tačiau drauge kyla ir auto mašinų skaičius. 1959 m. auto mašinų skaičius prašoko du milijonus, tačiau pagal gyventojų skaičių 10 mil. Australija Vak. Vokietiją šioje srityje labai toli pralenkusi. Tuo tarpu susisiekimo nelaimėse žuvusių skaičius Vokietijoje pasibaisėtinas: per metus žuvo 23.536, t.y., 64 per vieną dieną.

3

TRYS GEROS PRIEŽASTYS ATIDARYTI TAUPMENŲ SĄSKAITĄ BANK OF NEW SOUTH WALES

Jūsų taupmenos yra saugios, kadangi jos yra apsaugotos Bank of New South Wales resursų pirmojo Australijos banko, kurio turtas viršija £500.000.000.

Jūsų taupmenos neša nuošimčius. Dabartinė nuošimčių metinė rata yra 3½% nuo £1 iki £3.000.

Jūsų taupmenos padės Jums įsigyti reikmenų ir aprūpins Jūsų ateitį.

Jūs galite išimti pinigus iš banko kiekvienu metu, arba jie gali būti persiųsti iš vieno skyriaus į kitą.

Jūs esate laukiamas.

BANK OF NEW SOUTH WALES
(INCORPORATED IN NEW SOUTH WALES WITH LIMITED LIABILITY)

Bendri ir taupmenų indėliai

AF6102LI

TAUTOS PRIEŠAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

lietuviška mokykla ir skautai. Lietuviškas bendravimas, be kurio neįmanomas joks platesnio mąsto tautinis auklėjimas, prasideda savaitgalio mokykloje. Neskaitant šeimos, kuri daugeliu atvejų jau pradeda po truputį užmiršti savo tautiškai auklėjamąją prasmę, lietuviškų mokyklų mokytojai yra patys svarbiausi kovotojai prieš jaunimo nutautėjimą. Tačiau vaikai savaitgalio mokykloje pasilieka tik kelius metus. O kas toliau? Ligšioliniai mūsų bandymai tęsti lituanistinį auklėjimą tarp paaugusių, bent Adelaidėje, subankrutavo. Mes nesugebame paaugusiam jaunimui įskiepyti lietuvių tautos kovos idealų, nesugebame jų sudominti ir neatrodo, kad šia linkme stengiamės ką nors rimčiau daryti. Todėl savaitgalio mokyklą palikę jaunuoliai vėl atsiduria be vadovų ir plaukia pasroviui.

Aktyviai ir efektingai su nutautėjimu grumiasi mūsų skautai. Po mokyklos tai yra antra stipri, beveik nenugalimai pastatyta tvirtovė, kurioj prieglaudos turėtų ieškoti daug daugiau lietuviškojo jaunimo.

Vargu ar mes patys suprantame, kad leisdami savo vaikams nutautėti, jų pačių gyvenimą darome beprasmį. Netekus ryšio su tauta, išdžiūvus jų širdyse visam tam, kas turi būti kiekvieno lietuvio branginama, jie pasiliks kaboti tarp žemės ir dangaus, be savito charakterio, be dvasinio "aš". Nustoję būti lietuviais jie netaps australais, nes tai nėra tauta.

Tuo laiku, kai mes kalbame apie jaunimo nutautėjimą, pats jaunimas stebi mus. Vargu ar daug kam iš mūsų žinoma, kad Adelaidės lietuvių studentų grupė neseniai pravedė adelaidiškių tarpe originalius tyrinėjimus tikslu nustatyti, kurie iš mūsų greičiau nutautėja. Nutautėjimo sąvokai jie paėmė Lietuviškosios Enciklopedijos apybraižas, kur sakoma, kad nutautėjimas yra sąmoningas svetimų tautinių ypatybių pasisavinimas, vedąs į galutinį savosios tautybės praradimą kitos tautybės naudai. Jie tyrinėjo, kiek kurie lietuviai dirba lietuvybės naudai pagal savo išgales. Ir mūsų studentai nustatė, kad Adelaidėje pirmiausia nutautėja "diplomuoti beraščiai", t.y. aukštuosius mokslus ėję, bet silpno protavimo asmenys. Toliau, lengvai nutautėja tie, kurie arba jau yra, arba skubinasi kuo geriau medžiagiškai įsikurti. Sunkiai pasiduodąs nutautėjimui paprastas eilinis lietuvis ir visai nenutautėją gilios inteligencijos asmenys. Ta pačia proga studentai nustatė, kad aukštąjį mokslą einą jaunuoliai atsparesni nutautėjimui. Greičiausia nutautėjanti vidurinė jaunuolių grupė, būtent tie, kurie nutraukia mokslą 15-kos metų ir gyveniman išeina su trijų klasių (intermediate) išsilavinimu.

Galime mes tas studentų išvadas priimti ar atmesti. Tai padėties nekeičia. Kiekvienas iš mūsų, kuris liečiau ar sparčiau žygiuoja nutautėjimo keliu, traukiasi iš kovos lauko, dezertyruoja.

Kaip ten bebūtų, bet didelė mūsų senimo dalis tebėra glaudžiai susirišusi su savo tauta, su jos vargais, rūpesčiais ir siekimais. Šiai daugumai nebūtų prasmės gyventi, jei ji tautos reikalais nesisielotų. Pamiršus tuos rūpesčius, kiekvieno viduje pasidarytų tuščia ir nyku. Nežiūrint viso to, tremtinių masėje jaučiama stagnacija ir susmulkėjimas, nerodoma energijos atkakliau ir vieningai kovoti su nutautėjimo grybeliu, kuris tremtyje mus naikina. Jėgos, kurios turėtų būti skirto lietuviškumui stiprinti, dažnai kreipiamos siauriems tarpusavio nesutarimams gilinti. Pradžioje vieningai veikusios tremtinių kolonijos šiandien jau suskaldytos. Tos pačios bendruomenės nariai suskirstyti į savus ir nesavus, į lietuvius ir nelietuvius. Saviem išdalinti kovos už lietuviškumą ordinai, o kitaip galvojantieji pasiųsti bernauti Maskvai.

Tas suskaldymas nėra natūralus, nekyla iš pačios tremtinių masės, bet yra primetamas iš viršaus sufabrikuotomis, apgalvotomis ir išdiskutuotomis priemonėmis, panaudojant suktus manevravimus, laikui ir vietai pritaikytus puolimus, smogiamajam veiksmui parenkant autoritetus ex officio.

Vykdant šiuos skaldymo planus, nukentėjo niekuo nekaltos ir lietuviškumo saugojimui ypatingai brangios jaunimo auklėjimo institucijos, kuriose pasišventėliai, tauriausiais jausmais besivadovaudami, rūpinasi, kad bent dalis lietuviškojo prieauglio pasiliktų lietuviais. Sunkius puolimus šiandien tenka atlaikyti ir mūsų pačių sukurtoms bendruomeninėms institucijoms, nes jos, pasirodo, stoja skersai kelio grupiniams interesams, kuriuose didelį vaidmenį vaidina absoliutaus dominavimo troškimas.

Tremtinių gyvenime padėtis būtų liūdna, jei užplanuoti skaldymai stipriau veiktų tuos tyliuosius lietuvius, kurie nesvyruodami eina lietuviškuoju keliu. Jie iš širdies remia lietuviškas institucijas, padeda joms visais galimais būdais. Ką tremtinių bendruomenė nuveikė, nuveikta telktinėm jėgom tų, kurie jaučia, kad lietuviškumo išlaikymas turi stovėti pirmoje vietoje. Nėra abejonės, kad skaldymai, užpuldinėjimai, net asmeniniai užgauliojimai skaudžiai veikia. Kai kurie, viso to nepakęsdami, nenoromis užsidaro savyje ir laikosi nuošaliai. Tačiau iš kitos pusės akcija yra išsaukusi reakciją ir galima pastebėti šiek tiek dinamiškumo; bendruomeniniais reikalais susidomėjimas padidėjo.

Kova už lietuviškumą yra visuotinė. Jos negali monopolizuoti jokia grupė. Kas iš tos kovos išjungia ar atstumia nors ir mažiausią tautos dalelę, tas pasitarnauja priešui, tas vykdo skaldymą. O kas skaldo lietuvius, tas žudo ir lietuviškumą, nežiūrint kokiais motyvais tas skaldymas būtų daromas. Norėdami laimėti, turime veikti kaip pluribus unum. Anglų tautos vienytojai yra ypatingai išpopuliarinę legendarinio graikų filosofo Aisopo idėją: United we stand, divided we fall. Mes irgi visada privalome atsiminti, kad vienybėj mes išsilaikysime, o suskaldyti žūsime.

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

Sydney

SPORTO ŠVENTĖ

Į sporto šventę Geelonge šių metų gale iš Sydnėjaus sporto klubo vyksta 52 sportininkai bei vadovai. Tai yra rekordinis skaičius, nes paskutiniaisiais metais Sydnėjaus sporto klubo gretas papildė gausus jaunuolių būrys iš kurių, ypač mergaitės, jau pilnai įsijungė į sportuojančių koviečių eiles.

Mergaičių krepšinio treneriui V. Binkiui negalint vykti į sporto šventę, jo pareigas perims klubo valdybos narys sportininkas J. Kriaucevičius.

SPORTO STADIJONAS

Iš patikimų šaltinių sužinota, kad jau galutinai parinkta vieta naujam Sydnėjaus krepšino stadijonui. N.S.W. krepšinio sąjunga yra gavusi leidimą minimam stadijonui statyti Perry parke, Alexandrijoje, nuo Lietuvių Namų apie 15 min. pėsčiomis.

PASISEKĘS ŠOKIŲ VAKARAS

Š.m. spalio 28 d. Sydnėjaus sporto klubas buvo suruošęs šokių vakarą Bankstowno Lietuvių namuose "Dainava", kurio pelnas skiriamas sportininkų kelionės išlaidoms į sporto šventę. Į minimą šokių vakarą atsilankė labai didelis skaičius svečių, todėl ir pelno gauta virš 70 svarų.

JAUNIMO ŠVENTĖ

Sydnėjaus sporto klubo valdybos pastangomis numatomas šaukti visų organizacijų vadovų pasitarimas jaunimo šventės reikalu Sydnėjuje. Jaunimo šventė labai iškilmingai suruošta Adelaidėje, todėl jų pavyzdžiu nori pasekti ir Sydnėjaus sporto klubas.

NAUJAS KLUBO PIRMININKO ADRESAS

Sydnėjaus sporto klubui laiškus ateityje prašome adresuoti V. Augustinavičiui, 42 Lewisham Str., Dulwich Hill, N.S.W.

V.A.

Adelaide

ORINIS (Vyrai jauniai)

VYTIS — SULSBOURY 0-2

Vyties jauniai, nepritypę prie tinklo, turėjo nusileisti senesniems.

VYTIS I — OLIMPIC
16-14; 13-15; 15-13

Vyties pirmoji komanda, kuri, pirmais metais pradėjo žaisti "A" klasėje, turėjo smarkiai pasispausti aikštėje, pasiekiant šio laimėjimo, kuris nebuvo staigmena, nes vytiečiai progresuoja, nors ir žaidžia be treniruočių.

Už komandą žaidė Visockis, Petkūnas, Rakauskas, Ignatavičius, Jaciunskis, Gumbys.

VYTIS — LION 0-2 (Moterys)

Vyties mergaitėms trūksta susižaidimo. Treniruočių stoka kai kurioms atsiliepia aikštėje, kas ir veda prie pralaimėjimų.

Už komandą žaidė: Šiukšterytė, O. ir M. Kelertaitė, R. ir L. Andriušytės ir Pečiulytė.

KREPŠINIS (Vyrai)

VYTIS I — UNITED CHURCHES
39-46

Vyties naujokai pirmoje komandoje pasirodė pirmą kartą District klasėje. A. Ruzinskas ir Ramonaitis, kurie dar nėra susižaidę su daugiau turinčiais patyrimo S. Visockiu, A. Lapšiu, L. Urmonu, R. Daugaliu ir R. Pocium.

Šiose žaidynėse lietuviai pasirodė blogai, ir jaunimas turi smarkiai padirbėti, kad išsilaikytų šioje klasėje.

VYTIS I NORTH ADELAIDE
51-64

Šiose žaidynėse mūsiškiai pasirodė daug geriau, nors toli ligi laimėjimo. Trenerio S. Urnevičiaus studijos jau baigėsi, ir, kiek žinoma, S. Urnevičius pradės ruošti komandą sporto šventei ir bandys pakelti vasaros turnyro komandos lygį.

Už komandą žaidė ir taškus pelnė: A. Lapšys 13; R. Daugalis 12; L. Urmonas 8; J. Gumbys 6; Ramonaitis 6 ir A. Dudzinskas 6.

★

Vyties jauniai žemiau 18 metų laimėjo prieš stipriausią komandą West Adelaide be kovos.

VYTIS II — WEIGALL OVAL
33-31

Vyties rezervas laimi antras žaidynes iš eilės, tai jau geras pažymys, nors priešas buvo stiprus. Veteranas R. Urmonas paskutinėse sekundėse savo metimu nulėmė pergalę.

Žaidė ir taškus pelnė: R. Urmonas 10, S. Zablovskis 9, V. Stankevičius 8, Rakauskas, Morkūnas ir Gudelis po 2, R. Rudzenskas 0.

VYTIS — VIKINGS 23-53
(Moterys)

Daug nervų kainavo naujam Vyties moterų treneriui R. Petkūnui pradžioje, kai Vytietės turėjo keletą taškų savo naudai, bet vėliau priešininkės greitai išlygino ir savo naudai gerino rezultatą. Iš šių žaidynių sunku vertinti naujo trenerio rezultatus, bet kaip patarlė sako: nauja šluota geriau šluoja. Už komandą žaidė ir taškus pelnė: R. Andriušytė 13, M. Kelertaitė 7, D. Radzevičiūtė 2, E. Šiukšterytė 1, O. Powierza 0, Pečiulytė O, Baškutė 0.

VYTIS II — AUSSIES 24-41

Mergaitės neturėjo pakaitalų ir jautėsi nuvargusios, jau pirmam kėliny, kur šlubavo gynyba, leidžiant priešininkėms pelnyti lengvai taškus. Taškai: Kuncaitytė 6, N. Vyšniauskaitė 6, Šulcaitė 4, Kapočiūnaitė 4, E. Pociūtė 4.

Visi į gamtą, su sportininkais į iškylą gruodžio 3 d., senoje vietoje National Park, kur visiems bus progos įsijungti į sportininkų ratelį ir praleisti sekmadienio popietę linksmai. Ypatingai gera proga jauniesiems, nes bus pravesta ir visokių rūšių sportas.

A.L.F.A. p. pirmininko S. Urnevičiaus žmona jau sugrįžo iš Amerikos.

Edas.

MARGAME PASAULYJE

VOKIEČIAI STATO LATVIAMS NAUJUS GIMNAZIJOS RŪMUS

Muensterio miesto taryba nutarė statyti latvių gimnazijai naujus rūmus. Statys Muensterio miestas, Nordrhein Westfalen krašto parama. Rūmai, pastačius, bus išnuomuoti to krašto darbo ir socialinių reikalų ministerijai dešimčiai metų, kuri, savo ruožtu, rūmus perleis latvių gimnazijai. Naujieji rūmai turės 12 klasių, administracijos patalpas ir sporto salę. Miestas savo reikalams rūmuose pasilaikys 15 klasių patalpas .Dabartinė latvių gimnazija buvo prisiglaudusi kareivinėse. Krašto švietimo ministerija kurį laiką delsė duoti leidimą tai statybai, nes bijotasi, kad dabartinis 70 mokinių skaičius ilgainiui dar sumažės, be to trūksta ir mokomojo personalo. Latvių organizacijos vokiečių įstaigas tačiau įtikino, kad mokinių skaičius nesumažėsiąs, o mokytojų, esą, laukiama net iš Amerikos. (E)

VITRAŽISTŲ PARODA

Daugiau kaip du mėnesius Maskvoje išstatyta Lietuvos vitražinio meno paroda. Lankytojai ja labai domisi. Parodoje eksponuojama 46 dvylikos geriausių dailininkų darbai. Ypatingo įvertinmo susilaukė Stoškaus darbas "Žemė -upė", dailininkų Bano "Menas" ir Verbausko "Eglė žalčių karalienė" vitražai. Lietuvos vitražistų darbai pateikiami kaip pavyzdys kitų sovietinių respublikų dailininkams. (E)

ŠVEDIJOS SAUGUMO ORGANAI SUĖMĖ LATVIŲ VEIKĖJĄ

Latvių žiniomis iš Stockholmo, ten saugumo organų suimtas latvių politinis veikėjas Janis Rudolf Saulitis, 44m. Į Švediją atvyko 1944 metais. Buvo darbininku, prekybininku, pašto valdininku. Dalyvavo t. k. latvių ūkininkų sąjungos veikloje, kurį laiką būdamas Stockholmo skyriaus sekretorium. Kurį laiką jėjo ir į Švedijos latvių centralinę tarybą. Švedų saugumas kaltina jį varius špionažą pabėgėlių tarpe Švedijoje ir kitur. Rasta sąrašai asmenų, apie kuriuos jis nuolat rinko žinias. Be to, jis gausiai bendradarbiavęs sovietų leidžiamame "Dzimtines Balss". Radus jį pilnai kaltu, jis pagal švedų įstatymus galėjo būti nubaustas kalėjimu iki 2 metų.

"Eltos Inf." Stokholmo korespondentas papildomai praneša, kad švedų teismas Saulitį jau nuteisė 1 metams kalėjimo. Kaltinamasis teisme prisipažino, kad jo surinktosios žinios lietė 40 pabaltiečių pabėgėlių. Arešto metu dalį medžiagos Saulitis dar turėjo su savim. (E)

"RAŠO LIETUVOS ISTORIJĄ"

Leningrado Ermitaže tarp tūkstančių įvairiausių eksponatų saugoma ir daugiau kaip 2.000 vertingų archeologinių eksponatų, atgabentų iš Lietuvos. Skyriui, kuriame saugomi tie eksponatai, vadovauja istorijos mokslų kandidatas Fiodoras Gurevičius. Naudodamasis surinktaisiais Lietuvos istoriniais duomenimis, šis svetimtautis mokslininkas jau kuris laikas rašo darbus Lietuvos istorijos klausimais. Jų jau paruošta net 20.

Sovietų Sąjungos mokslų akademijos leidyklai Leningrade neseniai įteiktas naujas šio istoriko darbas, pavadintas "Aukštutinio Nemuno senovė". Jame nagrinėjami pirmųjų gyventojų atsikėlimo prie Nemuno prieš 1.500 metų klausimai. Žinoma, kaip ir dera Rusijos mokslininkui, Gurevičius įrodinėja, jog pirmieji gyventojai buvo slavai ir kad tik slavams lietuviai dėkingi už paliktą kultūrą. Tuo pačiu jis lyg ir pabrėžia lietuvių kilmę prie Nemuno: visi jie slavų palikuonys. Tokių "istorinių" kūrinių tendencingumas šiandien ypač sustiprėjo, kai visi paversti viena "sovietine" bendruomene. O tai lengviausia padaryti įrodant, kad visi yra kilę iš slavų.

Gurevičius paliečia ir lietuvių bendradarbiavimą su slavais, kuris istoriko nuomone buvo labai naudingas kultūros ir civilizacijos atžvilgiu lietuviams. Šiandien Sov. Sąjungai vedant Lietuvoje rusifikaciją, atrodo, režimo istorikams nedera kitaip rašyti. (E)

1000 DOL. LIETUVYBĖS IŠLAIKYMUI

★ 1.000 dol. lietuvybės išlaikymui. Gyd. dr. V. Tercijonas paaukojo 1.000 dolerių Liet. Bendr. centro valdybai išleisti knygai apie lietuvybės išlaikymą.

• • •

★ Lietuvis steigia Amerikoje fabrikus. Kaip praneša "Argent. Liet. Balsas", buv. kaunietis Jonas Vyšniauskas, gyv. Kolumbijoje, yra stambios amerikiečių firmos Pepsi-Cola inžinerijos skyriaus inspektorius. Kelis tos firmos fabrikus jau yra įsteigęs Venezueloje, Peru ir kituose kraštuose. Dabar tokį fabriką steigs Argentinoje, vien mašinom išleidžiant 320 milijonų pezų. Kolumbijoje turi ir savo firmą, kuri verčiasi metalo ir medžio apdirbimo mašinų prekyba. (E)

★ **Šekspyras lietuviškai.** Žymioji Šekspyro tragedija "Hamletas" yra Alf. Nykos-Niliūno išversta lietuvių kalbon. Lig šiol lietuvių kalboje turėjome tik sutrumpintą K. Samajausko šios Šekspyro tragedijos vertimą. Lietuvoje šiuo metu taip pat yra užplanuotas Šekspyro raštų išleidimas trijuose tomuose.

★ **Piktinasi vardų darkymu spaudoje.** Literatas Al. Churginas "Tiesos" 168 n-ry iškėlė Lietuvoje leidžiamoje spaudoje įsivyravusį vardų darkymą. Esą, Tarnas paverstas Taru, miestas Karakas — Karaku ir pan. Vieniems vardams galūnės nukandžiojamos, o kitiems neapgalvotai segiojamos. Dabar Lietuvoje spaudoje jau pradėta rašyti: Vanas Dongas, Donas Žuanas... tuo tarpu kai, pastebi Churginas, sudėtinio daiktavardžio pirmasis komponentas turi likti nekaitomas. Net ir "Literatūros ir Meno" savaitraštis 28 n-ry ispanų Hemingvėjaus herojų El Sordo pavertė Elis Sordo, nors "el" ispanų kalboje tėra tik vyriškos lyties artikelis, lygiai kaip anglų "the" ar vokiečių "der". Taigi vardų rašyme ir Lietuvoje tos pačios negerovės kaip ir čionykščiuose mūsų laikraščiuose.

★ **Petrui Jurgėlai,** Lietuvos skautų įkūrėjui, rugsėjo mėn. 30 dieną suėjo 60 metų amžiaus. Sukaktuvininkas yra plačiai žinomas mūsų visuomenininkas, kultūrininkas, publicistas ir geras organizatorius. Savo gyvenimo bėgyje yra parašęs daugelį knygų (ypač skautiškais klausimais), redagavęs keletą laikraščių, dalyvavęs Nepriklausomos Lietuvos kūrimo darbe. Dabar gyvena Unionsdale prie New Yorko ir atliekamu nuo tarnybos laiku rašo naują dvitomį, plačios apimties veikalą — "Lietuvių skautija", mūsų skautybės istoriją, kurią, tikimasi, išleis Lietuvių skautų vadovybė.

Ar jau užsisakei Mūsų Pastogę?

Gyvybė Jupiteryje?

Lig šiol ir mokslininkų ir šiaip fantastų kitose planetose gyvybės vis būdavo ieškoma Marse na dar, gal būt, Veneroje. Jupiteris visada būdavo čia aplenkiamas, nes visuotinai tikėta, jog šioje planetoje gyvybės nėra.

Buvo tikima, jog šią milžinišką planetą (1312 kartų didesnę už žemę) dengia mirtinas amonijos ir methano debesys, kurio sluogsnių temperatūra turėtų būti net — 270F žemiau nulio. Dėl to buvo tikima, kad apie Jupiterį net gali būti susidaręs ledų sluogsnis 17.000 mylių storumo.

Tik paskutinėmis savaitėmis Kalifornijos universiteto astronomai pradėjo kalbėti visai ką kita. Dr. Cari Sagan ir kiti maną, jog anas Jupiterį nuo mūsų akių dengiąs amonijos ir methano debesis, gal būt, ir slepia mums neįžiūrimą ir primityvią Jupiterio gyvybę. Anot Kalifornijos astronomų, ultra violetiniai spinduliai, veikdami atmosferą, gamina paprasčiausias organines molekules. Tuo pačiu metu saulės spinduliai, pasiekę planetos paviršių, sukelia infra-raudonus spindulius. Gi debesis sugauna šią šilumą ir formuoja vandens ar amonijos okeanus. O į juos jau ir krinta anos molekulės. Šitas procesas, anot Sagano, ir sukuria sąlygas, kuriose jau gali atsirasti pati primityviausia gyvybė. Dr. C. Sagano manymu, Jupiterio paviršius visai nėra padengtas ledu. Planetos paviršiaus temperatūra gali būti apie 70 F., ko visai pakanka primityviai gyvybei.

•

★ **Petrui Jurgėlai,** Lietuvos skautų įkūrėjui, rugsėjo mėn. 30 dieną suėjo 60 metų amžiaus. Sukaktuvininkas yra plačiai žinomas mūsų visuomenininkas, kultūrininkas, publicistas ir geras organizatorius. Savo gyvenimo bėgyje yra parašęs daugelį knygų (ypač skautiškais klausimais), redagavęs keletą laikraščių, dalyvavęs Nepriklausomos Lietuvos kūrimo darbe. Dabar gyvena Unionsdale prie New Yorko ir atliekamu nuo tarnybos laiku rašo naują dvitomį, plačios apimties veikalą — "Lietuvių skautija", mūsų skautybės istoriją, kurią, tikimasi, išleis Lietuvių skautų vadovybė.

Pirkite

VIENĄ IŠ PIGIAUSIŲ IR GERIAUSIŲ ORIGINALIŲ PRANCOZIŠKŲ BRANDY

LAFITTE

ŠIUO REIKALU VISADA JUMS MIELAI PATARNAUS

M. PETRONIS,
152 LIVERPOOL RD., ENFIELD, N.S.W.
Tel. UJ 5727
Kaina — 24/-

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melburno Town Hall)
Tel. 62-2231

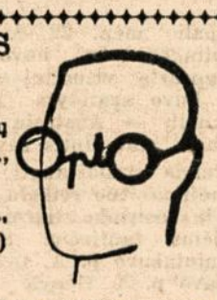

SPECIALUS PRANEŠIMAS

NAUJAS BŪDAS SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ SIŲSTI

Nuo 25 vasario 1961 metų, siuntiniai užsakyti per Baltic Stores Ltd., pasieks siuntinio gavėją laike 4 savaičių.

TAIP PAT, SIUNČIAME SIUNTINIUS Į ESTIJĄ, LATVIJĄ, LENKIJĄ, RUSIJĄ, SIBIRĄ, UKRAINĄ.
SIUNČIAME TIK GERIAUSIOS RŪŠIES PREKES UŽ ŽEMIAUSIĄ KAINĄ.

Medžiagos, avalynė, vaistai, maistas, gatavi rūbai, oda ir visa kita, ką galima siųsti su Intourist leidimu. Kiekvieno siuntėjo pageidavimai patenkinami.

Įvairūs paaiškinimai ir informacijos teikiama veltui.

Mielai pasiunčiame ir pačių siuntėjų paruoštus siuntinius.

Baltic Stores Ltd.,

(Z. JURAS).

VIENINTĖLĖ LIETUVIŠKA SIUNTINIŲ BENDROVĖ ANGLIJOJE.

421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2.
ENGLAND

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

KONTINENTALINIAI VAISTAI IR KOSMETIKA

GULLOTTA'S PHARMACY
65 SCOTT STREET, LIVERPOOL
Tel. UB-7629
Atdara dieną ir naktį.

DRAUGIŠKIAUSIAI IR PIGIAUSIAI JUMS PATARNAUS

RADFORD'S FLORAL SERVICE
Vainikai laidotuvėms, dovanų krepšiai ir kitos rinktinės gėlės.
Siuntimas į užsienius.
117 CABRAMATTA ROAD, CABRAMATTA, Tel.: UB 1617

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE
38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis. Tel.: LW 1220
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

MŪSŲ PASTOGĖ

MELBOURNE

LIETUVIŲ BANKAS AUGA PRADEDAMA DUOTI PASKOLOS

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka" Melbourne, vos prieš keletą savaičių pradėjusi darbą, narių skaičiumi ir kapitalu auga. Be įnašų (pajų) auga taip pat ir atskirų narių indėliai ne tik dešimtimis, bet net šimtais svarų. Mūsų tautiečiams kooperatinę įdėją suprantant ir ją nuoširdžiai remiant, jau dabar turimos Draugijos sumos įgalina pradėti duoti paskolas. Pastebėtina, kad paskolos, pagal kooperatyvų įstatus, duodamos tik Kooperatinės Kredito Draugijos "Talkos" nariams. Paskolų didesniam pareikalavimui esant, pirmenybė bus teikiama tiems, kurie seniau yra Draugijos nariais.

Draugijos raštinė atdara kiekvieną šeštadienį nuo 3 iki 6 val. p.p. Lietuvių Namuose, 12 Francis Grove, Thornbury. Minėtu laiku, ten galima paduoti pareiškimus įstoti Draugijos nariais, įmokėti įnašus, indėlius ir gauti informacijų paskolų gavimo ir kitais Draugijos reikalais.

Lietuvių Kooperatinės Kredito Draugijos "Talka" Ltd. Valdyba

JAUKUS POBŪVIS MELBOURNO LIET. NAMUOSE

Poetas rašė: "Nameliai mano brangūs, man visur patogu, bet niekur nėr tiek laimės, kaip po jūsų stogu".

Šie žodžiai, dar vaikystėje girdėti, atėjo į galvą, kada nuvykęs į Lietuvių Namus radau per šimtą tautiečių susirinkusių savaitgalio pobūvin.

Vaizdas tikrai pasigėrėtinas: stalai baltutėlėmis staltiesėmis tiesti, gėlių puokštėmis papuošti. Prie stalų apstu tautiečių, veidai šviesūs, linksmi. Vieni šnekasi, kiti putotą alutį gurkšnoja, treti paskutinėmis naujienomis besidalina.

Muzikos garsams tik pasigirdus, kur tu, žmogau, išlaikysi neįsisukęs šokio sūkurin. Čia jaunyste trykštanti sukasi pora, čia ir pusamžiai nepasiduoda. Keletą kartų šokį pakartojus vėl malonu sėstis prie stalų, atsikvėpti, o ir skambią sutartinę užtraukti.

Mūsų moterys ruošdamos šį pobūvį, reikia manyti, norėjo parodyti "ką jos gali". Ko bufete trūko? Net ir labai išlepintą skonį turintysis skųstis negalėjo. Galėjai gauti "naliesninkų" grybelių padaže, "cepelinų", balandėlių, žuvies šaltienos, įvairiausių sumuštinių ir dar kitokių valgių. O skanėstų — devynios galybės: Napoleonai, "babkos", žagarėliai, "ponckai" ir jau nebežinomais man vardais kiti pyragai viliote viliojo juos paragauti ir savo prietelių pavaišinti.

Bufetą su nepaprastu kruopštumu ir maloniu patarnavimu tvarkė ponios Antanaitienė, Jakutienė, Julija Klupšienė, p-lė Matulionytė ir ponia Paragienė.

Numatytas pobūvis kieme, po žvaigždėtu dangumi, dėl vėsoko oro, gaila, negalėjo įvykti, tačiau tikrai maloniai ir smagiai nuotaikai susidaryti pilnai pakako Lietuvių Namų teikiamos pastogės.

Permetęs akimis visus pobūvio svečius ir dar prisiminęs tuos, kurie galėjo atvykti, visai nedvejodamas galiu sakyti: Mielos moterys, jei Jūs turite ryžtą, jei Jūs nebijote to vargo paruošiant bufeto gėrybes, mes laukiame tokių pobūvių daug dažniau.

Rimas Vėtra.

CANBERRA

Ryšium su Kariuomenės Šventės prisiminimu Apylinkės V-ba rengia gruodžio mėn. 3 d. sekmadienį išvyką į gamtą. Išvyka vyks netoli Tidbinbilos, kur yra rasta nuošali graži aikštė. Ta pačia proga, Canberros skautų Aušros Tunto potuntis turės iškilmingą sueigą, kur keli nauji skautai-ės duos įžodį. Minėjimas nukeltas į gruodžio mėn. 3 d. nes dauguma besikančio jaunimo užimti egzaminais.

Apylinkės V-ba išvykai žada parūpinti šalto alučio, vaisvandenių ir ledų. Užkandžius prašoma atsivežti kiekvienas savo. Išvykos pradžia 11 val. ryte jau vietoje. Vykti reikia dar apie šešias mylias už Cotter River kiosko Tidbinbilos link kol privažiuojama kairėje pusėje upę. Budintis skautas nurodys kur reiks sukti iš pagrindinio kelio. Esant labai blogam orui išvyka ir iškilmės bus atidėtos gruodžio mėn. 10 d. ten pat, tuo pačiu laiku.

Apylinkės V-ba tikėdamasi, kad išvyka užtruks iki pavakario, prašys skautų uždegti savo tradicinį lauželį su dainomis ir pasirodymais.

★

Gruodžio 17 d., sekmadienį 3 val. po pietų Canberros Apylinkės Socialinės Globos Moterų Sekcija rengia vaikams eglutę. Eglutė bus YWCA salėje Civic Centre į kurią žada atsilankyti senelis iš pačios Lietuvos.

★

Lapkričio 2 d. p. A. Genių svetainėje Sambūrio "Šviesa" Canberros skyrius turėjo retą progą išgirsti p. H. Black paskaitą ir matyti spalvuotų nuotraukų iš antarktikos expedicijos. Toje expedicijoje vadovaujamoje paties p. Black dalyvavo 15 vyrų kurie ašigalio kontinente išbuvo ištisus metus. P-nas Black yra didelis Canberros lietuvių, ypač sportininkų bičiulis ir jau antru kart Šviesos Sambūrio Skyriui skaitė įdomias paskaitas.

★

Julius Vėteikis, buvęs Mūsų Pastogės redaktorius, persikėlė nuolatiniam apsigyvenimui Canberron ir jau pradėjo dirbti Žemės Ūkio Ministerijoje. Po Kalėdų žada parsigabenti ir visą šeimą.

CŽB

SYDNEY

VISIEMS ŽINOTINA

Gruodžio 10 d., sekmadienį, visos trys Sydney apylinkių valdybos organizuoja **iškylą — pikniką į Garry Beach**, prie National Park. Vietovė parinkta tikrai graži ir jauki. Numatoma pravesti sporto žaidynes, lenktynes ir panašiai. Varžybų laimėtojams bus skiriamos dovanos.

Pasirūpinti savais užkandžiais, o atsigaivinimui šaltų ir "kitokių" gėrimų bus galima gauti vietoje.

Minėtą dieną punktualiai renkamės 9 val. ryto prie Liet. Namų Redferne, prie Dainavos Bankstowne ar prie buv. "Rūta" krautuvės Cabramattoje.

Mašinu neturintieji prašomi asmeniškai susirasti susisiekimo priemones.

Kviečiami visi Sydney, Wollongong ir apylinkių tautiečiai kartu praleisti dieną lietuviškoje aplinkoje. Tad važiuojame visi ir raginame bei pavežame bičiulius, pažįstamus. Bus tikrai smagu.

Pastaba: esant blogam orui iškyla neįvyks.

Sydney, Bankstown ir Cabramatta apyl. valdybos

PAMINĖTAS M.K. ČIURLIONIS

Lapkričio 4 d. Redfern Lietuvių Namuose Sydnėjaus "Šviesa" suruošė kuklų mūsų didžiojo dailininko M.K. Čiurlionio paminėjimą. Šiais metais suejo lygiai 50 metų, kai 1911 m. jis mirė. Minėjimą pravedė Dr. V. Doniela, "Šviesos" Sydney skyriaus pirmininkas. Apie M.K. Čiurlionį kalbėjo V. Kazokas. Minėjimo metu buvo išstatytos Čiurlionio veikalų spalvotos reprodukcijos, šiais metais išleistos Lietuvoje. Po V. Kazoko žodžio pasiklausyta Čiurlionio muzikos iš plokštelės, kurią įgrojo lietuvių tarpe žinoma pianistė D. Oldham. Minėjime dalyvavo gausus būrys svečių ir studentų.

PASKUTINĖ DIENA MOKYKLOJE

Gruodžio 2 d. Bankstowno Lituanistinė savaitgalio mokykla užbaigia mokslo metus. Mokyklos vedėjas (p. B. Genys) kreipiasi į tėvus, kad tą dieną mokykloje visi mokiniai dalyvautų. Iškilmingas mokslo metų užbaigimas įvyks gruodžio 17 d. drauge su Camperdown lietuvių mokykla Camperdowne. Tą dieną ruošiama Kalėdų Eglutė, ir vaikus aplankys Kalėdų senelis. Jau dabar tėvai turėtų susirūpinti, kad Kalėdų Senelio maišas būtų išsipūtęs ir jų vaikai neliktų neapdovanoti. Plačiau apie šias abiejų mokyklų iškilmes skaitysime vėliau.

M.P.I.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lapkričio 26 d. atsargos karių "Rampovė" surengė kariuomenės šventės minėjimą. Iškilmingas mišias šv. Juozapo bažnyčioje Camperdowne atlaikė kun. P. Butkus. Savo jautriame pamoksle jis nušvietė mūsų karių ir partizanų pasišventimą bei kančias tose kovose. Pamaldų metu "Dainos" choras sugiedojo tai progai pritaikintas giesmes.

Antroji minėjimo dalis įvyko Redfern lietuvių namuose. Dalyvių susirinko pilna salė, kuri šiai šventei pasirodė mažoka. "Ramovės" pirmininkas p. J. Kapočius trumpu žodžiu pradėjo minėjimą ir po jo sekė ats. ltn. p. Petniūno šiai dienai skirta paskaita. Prelegentas palietė lietuvio kario žygius pradedant senaisiais laikais ir baigiant paskutiniojo meto partizanais, kreipėsi į jaunimą ragindamas kibti į mokslus, kad savo kultūriniais pasireiškimais bei laimėjimais iškovotų lietuvių tautai tokią garbę, kokią turėjo senovės Graikija. Paskaita buvo labai kruopščiai parengta, gili savo turiniu ir tinkamai perduota. Po paskaitos Sydney lietuvių tarpe gerai pažįstama dainininkė p. Bernotienė padainavo keletą dainų. Programoje buvo numatytos "Rožytės", bet jos nepasirodė. Ši minėjimo dalis buvo įrašyta į juostelę. Tai atliko p. Rimas Šerkšnys. Vėliau teko net pasiklausyti — tikrai gerai atlikta.

Pobūvio metu dalyviai vaišinosi Lietuvių Namų valgyklos paruoštais lietuviškais valgiais, gaivinosi įvairiais skystimėliais ir šnekučiavosi apie praeitį ir dabartį, o jaunimas linksmai pašoko. Gaila, kad ne visi buvę kariai dalyvavo ir neparodė pavyzdžio kitiems. O tai būtų pareiga kiekvieno buvusio Lietuvos kario.

Buvęs Karys

PAMALDOS

Sydney lietuviams pamaldos įprasta tvarka Camperdown St. Joseph bažnyčioje gruodžio 3 d. 12 val.

Bankstown lietuviams pamaldos gruodžio 3 d. 10 val. 45 min. St. Brendans bažnyčioje.

Cabramatta lietuviams pamaldos gruodžio 10 d. 9 val. 45 min. Mt. Pritchard bažnyčioje.

EVANGELIKŲ PRANEŠIMAI

Šiuo pranešama, kad lietuvių evangelikų parapijos gruodžio 3 dieną ruošiama gegužinė St. Marys, dėl potvynio pasėkų neįvyks.

★

Pamaldos gimtąja kalba bus laikomos š.m. gruodžio 3 d. 3 val. po pietų St. Marys evangelikų banžnyčioje.

Sydnėjaus parapijos evangelikai kviečiami kuo gausiau atsilankyti.

Parapijos Taryba

Pranešimai

PRANEŠIMAS STOVYKLOS REIKALU

"Aušros" Tunto Vadija praneša, kad š.m. skautų stovykla įvyks nuo gruodžio 27 d. iki sausio 7 d., "Aušros" stovyklavietėje, Ingleburne.

Skautai-tės, vykstą stovyklauti, registruojasi pas savo vienetų vadovus-ves.

Į stovyklą priimami ir neskautai, su sąlyga, kad jie paklus stovyklos drausmei. Visais stovyklos reikalais kreiptis pas tuntininką ps. A. Dudaitį.

Stovyklos mokestis — £ 6. Esant daugiau asmenų iš vienos šeimos, antrasis moka £ 5, tretysis — £ 4 ir t.t.

Ką pasiimti su savim į stovyklą, nurodymus duos vienetų vadovai.

"Aušros" Tunto Vadija

ŠEŠTASIS A.L. STUDENTŲ S-GOS SUVAŽIAVIMAS

Studentai-ės, kurie gyvena tokiose vietovėse, kur Sąjungos skyrių nėra (pav. Brisbanėj, Perthe, Hobarte ar panašiai), o taip pat ir studentai, gyvenantieji Naujojoj Zelandijoj ar iki šiol dar neįsiregistravę į Sąjungos narių eiles, — visi prašomi šeštajame suvažiavime dalyvauti su pilna nario teise.

Suvažiavimas įvyks š.m. gruodžio 27 — 31 d.d. Viktorijoje (tiksli vieta bus nurodyta vėliau).

Šiame suvažiavime numatyta plati akademinio pobūdžio programa su diskusijomis, be to, visa eilė pramoginių, jaunatviškų pobūvių, ekskursijų, iškylų, sporto varžybų Geelongo aikštėse ir t.t.

Jau dabar pats laikas registruotis suvažiavimo dalyviams: nariams savo skyrių valdybose, o ne nariams — Centrinėje Studentų Valdyboje adresu: sekr. K. Zdanavičius, c/- Newman College, Parkville, N. 2., Vic.

Po gruodžio 1 d. kreiptis šiuo adresu:

V. Šalkūnas, 131 Bridge St., Port Melbourne, Vic.

ALSS Centr. Valdyba

MIELI LIETUVIAI,

Ateinančias Kalėdų šventes visi praleisime jaukiai šeimos aplinkoje arba su draugais, bet yra ir tokių nelaimingų, kurie neturi ne tik šeimos, bet ir namų, neturi ir brangiausio žmogaus turto — sveikatos. Daugelis jau ilgokai skursta niūriose ligoninėse ir jaučiasi labai vieniši. Gydytojų nuomone daugeliui iš jų pakiltų nuotaika ir pagerėtų sveikata, jeigu jie galėtų praleisti keletą dienų už ligoninės ribų savų žmonių tarpe.

Kreipiamės į geros širdies šeimas, kurios sutiktų priimti pas save švenčių proga nors vieną ligonį.

Sutinką padėti prašomi pranešti ligonių reikalams tvarkyti narei p-niai Žygienei, 88 John Str., Cabramatta, tel.: UB-8899.

Laukiame jūsų palankaus pritarimo ir bendradarbiavimo.

Sydney Liet. Moterų Socialinės Globos Draugija

NEPAMIRŠKITE IŠSIŲSTI "MŪSŲ PASTOGĖS" PRENUMERATOS ADRESU:

BOX 4558, G.P.O., SYDNEY, N.S.W.

PAJIEŠKOJIMAS

Stasys Metrikis pajieško Juozo Česnaičio. Rašyti: Pampa 22 Don Bosco, Rep. Argentina.

PRANEŠIMAS

Gruodžio 17 d. 2 val. p.p. šaukiamas Sydney Metropolijos ribose veikiančių apylinkių ir organizacijų atstovų pasitarimas sustatyti lietuviškų parengimų kalendorių 1962 metams. Pasitarimas įvyks Sydney lietuvių namuose (18-20 Botany Rd., Redfern).

Sydney Apylinkės Valdyba

MELBOURNO STUDENTŲ NUTARIMAS

Australijos Lietuvių studentų Sąjungos Melbourno skyriaus visuotiniame susirinkime, įvykusiame lapkričio 25 d. daugumai reikalaujant buvo priimtas siūlymas, kad A. Fišeris būtų iš ALSS Melbourno skyriaus narių tarpo pašalintas.

PRANEŠIMAS

Š.m. gruodžio 9 dieną, šeštadienį, A.L. Katalikų Kultūros Draugija ruošia ekskursiją į Warragambą, apžiūrėti užtvankos.

Norį dalyvauti registruojasi pas Valdybos pirmininką J. Dirginčių telefonu 79-2183 po 6 val. vakaro darbo dienomis ir nuo 2 val. po piet savaitgaliais.

Registruojantis prašome pranešti turi ar neturi susisiekimo priemones. Turintieji praneša, kiek asmenų pas save galės priimti.

Gruodžio 9 dieną, visi ekskursijos dalyviai, savo priemonėmis ar traukiniais, privalo atvykti į Cabramattos geležinkelio stotį ne vėliau 11 val. 30 min. ryto (11.30 a.m.), o iš čia automobiliais nuvyksime į Warragambą. Kviečiame visus besiinteresuojančius dalyvauti.

A.L.K. Kultūros Draugijos Valdyba

KŪČIŲ REIKALU PRANEŠIMAS

Kaip kiekvienais metais taip ir šiemet Sydney lietuvių Klubo Namų Valdyba, susitarusi su apylinkės Valdyba ruošia Redferno lietuvių namuose bendras Kūčias. Iš praktikos žinome, kad šitas gražus lietuviškas paprotys mūsų tarpe susilaukia kaskart didesnio pritarimo. Dėsime pastangų, kad šiais metais Kūčios praeitų nuotaikingiau ir iškilmingiau. Kūčių vakarienės išlaidoms padengti numatoma: suaugusiems asmenims po £ 1, moksleiviams ir nepilnamečiams — 10 šil., vaikams iki 12 metų — veltui.

Norintieji dalyvauti Kūčių vakarienėje prašomi registruotis įmokant numatytą mokestį pas M. Petronį 152 Liverpool Rd., Enfield, arba savaitgaliais Lietuvių Namuose (20 Botany Rd., Redfern) pas budintį Lietuvių Namų Klubo Tarybos narį.

Registracija baigiama gruodžio 20 dieną.

Sydney Lietuvių Namų Taryba ir Sydney Apylinkės Valdyba

PATIKSLINIMAS

Korespondencijoje "Kristaus Karaliaus ir Ateitininkų Metinė Šventė" (M.P. š.m. nr. 45) išvardintų asmenų, kviestų į garbės prezidiumą, tarpe, apsirinkant praleistas at-kų Dvasios Vadovas **kun. P. Butkus**, kuris buvo taip pat pakviestas. Už įvykusią nemalonią klaidą Gerb. kun. P. Butkus nuoširdžiai atsiprašomas.

SLM.

ADELAIDE

JAUNŲJŲ MENININKŲ KŪRINIŲ PARODA

įvyks š.m. gruodžio mėn. 10 d., sekmadienį, 3 val. po pietų, Lietuvių Namuose, Norwood.

Parodos metu veiks Adelaidės Moterų Sekcijos ruošiama arbatėlė.

Parodą ruošia Adelaidės Lietuvių Studentų Sąjunga, kuri kviečia visus jaunuosius ir vyresniuosius tautiečius atsilankyti.

LIETUVIŲ NAMAI CANBERROJE

Spalio mėn. 22 d. Canberros Apylinkės V-ba buvo sušaukusi nepaprastą visuotinį susirinkimą kur buvo svarstyta ir įsteigta Lietuvių — Australų Klubas, ir nutarta statydintis savo pastogę.

Reikia pasidžiaugti, kad susidomėjimas tuo reikalu buvo didelis ir susirinko tikrai rekordinis skaičius tautiečių. Susirinkimui pirmininkavo p. A. Čeičys, sekretoriavo p. A. Genys.

Į namų statymo arba Lietuvių — Australų Klubo valdybą išrinkta: P. Pilka — pirm., P. Dirkis — vicepirm., T. Žilinskas — sekr. A. Švedas — ižd. ir nariais — V. Genys, A. Genys, A. Andriuška, K. Makūnas ir R. Katauskas.

Išrinktasis komitetas lapkričio mėn. 3 d. turėjo posėdį p. T. Žilinsko svetainėje, kur sudarė tris paskiras darbų grupes. Statybos grupė: vadovas — V. Genys, padėjėjai — R. Katauskas ir P. Dirkis. Pinigų rinkimo grupė: vadovas — A. Švedas, padėjėjas — A. Andriuška. Pastarieji numatę sau į talką pasikviesti rajonų atstovus, Jurgį Žilinską Yarralumlos — Deakin, p. Meikšą — Queanbeyan, J. Baltaragį — Turnerio ir Ainslie, K. Keraitį — O'Connor. Loterijų ir kitų parengimų pajamoms telkti grupė: vadovas — A. Genys, padėjėjas — K. Makūnas. Taip pat pastarieji rūpinsis ir planų darbais.

Didžiuma tautiečių jau pasirašė pasižadėjimus įmokėti vienerių metų laikotarpyje po 50 svarų, bet dar daugelis kurie iki šiol neturėjo progos pasižadėjimų paduoti, komiteto atstovų bus aplankyti.

Tikrai džiugu konstatuoti, kad nei vienas, pas kurį buvo kreiptasi, neatsisakė prisidėti. Iki šiol jau yra surinkta £1925-0-0 svarams pažadų. Kasoje taip pat jau yra apie 200 svarų.

NEPAMIRŠKITE!

Š.M. GRUODŽIO 2 D. BANKSTOWN DAINAVOS SALĖJE

7 val. vak.

"ROŽYČIŲ" BALIUS

LINKSMA PROGRAMA, SU SVEČIAIS IŠ NEWCASTLE.

GERIAUSIAS BUFETAS, MUZIKA IR PATARNAVIMAS!

Bilietai 10 šil., moksleiviams 5 šil.

"Rožytės"

SYDNEY LIETUVIŲ TEATRAS

A T Ž A L A

GRUODŽIO 9 IR 16 DIENOMIS (ŠEŠTADIENIAIS)

DAINAVOS SALĖJE, EAST TERRACE, BANKSTOWN

stato

S. ČIURLIONIENĖS — KYMANTAITĖS

4 veiksmų dramą

AUŠROS SŪNŪS

REŽISORIUS S. SKORULIS

DEKORACIJOS A. PLUKO

V a i d i n a : A. Grinienė, D. Labutytė, V. Ramanauskienė, J. Barila, A. Bučinskas, K. Intas, J. Jarmalavičius, T. Rocas, H. Šliteris.

Administratorius A. Bučinskas

Į abu spektaklius bilietus iš anksto galima įsigyti pas A. Bučinską, 31 Pyramid Ave., Padstow, Tel.: UU 9174 (darbo dienomis po 7 v.v.), pas Pr. Sakalauską, Frank's moterų kirpimo salione, 3 Fetherstone St., Bankstown (II augštas), tel.: 70-8023 ir pas H. Stošių Lietuvių Namuose Redferne.

Bilietų kaina:

Į pirmą spektaklį (gruodžio 9 d.): 15 šil., 12 šil, ir 10 šil.

Į antrą spektaklį (gruodžio 16 d.) bilietų kainos tos pačios su nuolaida moksleiviams — pusė kainos.

Šeimai su dviem vaikais

Sydnėjuje reikalinga moteris.

Duodamas pilnas išlaikymas ir atlyginimas.

Teirautis telefonu UF 3984

2 PUIKIAUSI MOTERŲ SALIONAI BANKSTOWNE

FRANK'S

3 FETHERSTONE ST., (PRIEŠ POLICIJĄ). II AUKŠTAS, tel. 70-8023

ir

380 SOUTH TERRACE (II AUKŠTAS), tel. 70-6644.

DARBĄ ATLIEKA PRITYRĘ UŽSIENIO KIRPĖJAI SPECIALISTAI.

Lietuviams nuolaida.

Printed by MINTIS PTY. LTD., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, for the Publisher Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.